

ԱԶԱՏ ՕՐ

«Ažat or» Арменική Ημερήσια Εφημερίδα

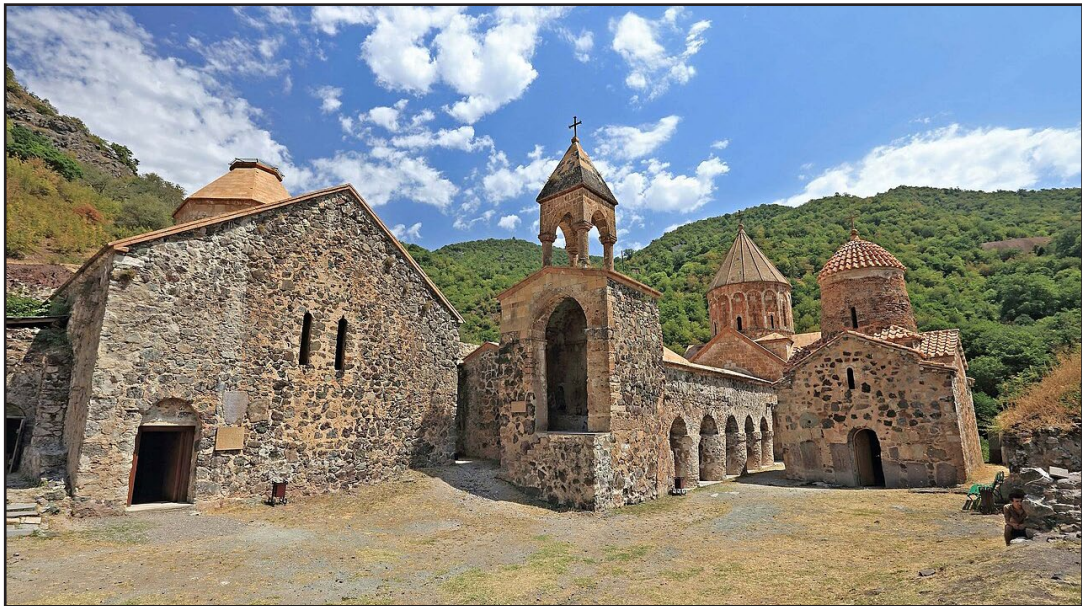

ԱԶԱՏ ՕՐ ՕՐԱԹԵՐԹ - 82^{րդ} ՏՄԲԻ - ԹԻԻ 23221

www.azator.gr

ԱԹԵՆՔ, ՈՒՐԲԱԹ 25 - ՇԱՐԱԹ 26 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2026 * ΑΘΗΝΑ, ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 25 - ΣΑΒΒΑΤΟ 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2026

ՕՐՈՒՄԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՒՆ ՀԵՏ

Արցախի դեմ՝ ատրպեյճանական վտանգաւոր նոր ծակատ

27 Սեպտեմբեր 2020-ը Արցախի դեմ 44-օրեայ պատերազմի շղթայազերծման տխրահռչակ թուականն է, որ երեք տարի յետոյ, նոյն օրերուն, առաջնորդեց մեր արծուաբոյնի հայաթափման, բնիկ հայութեան զանգուածային տեղահանութեան եւ Արցախի հայկական պետութեան փլուզման։

Սակայն, Արցախի նկատմամբ Ատրպեյճանի քաղաքականութիւնը չէ աւարտած իր ռազմական յաղթանակով։ Պաքուի համար այսօր բացուած է նոր ճակատ մը՝ հայկական դարաւոր ինքնութեան վերացումը պատմութեան էջերէն։

Չէնքի ուժով Արցախի բռնի գրաւումէն ետք, այսօր այլեւս հայկական պատմական ներկայութիւնը ջնջելու փորձը կը կատարուի քարոզչութեամբ, պետականօրէն մշակուած պատմական կեղծիքներով եւ միջազգային հանրութեան ուղղուած հետեւողական արշաւով։

Գանձասարի եւ Դադիկանքի հայկական ինքնութիւնը կասկածի տակ առնելու, զանոնք Կովկասեան Աղուանքի ժառանգութիւն ներկայացնելու եւ հայկական կողմը նոյնիսկ մշակութային արժէքներ «գողնալու» մէջ մեղադրելու ատրպեյճանական վերջին յայտարարութիւնները այս քաղաքականութեան նոր հանգրուանն են։ Պաքու այլեւս չի փորձեր վերահսկել միայն Արցախի ներկան, այլ նենգաբար կը միտի վերաշարադրել Արցախի անցեալը։

Աւելի մտահոգիչ է, որ այդ արշաւը աստիճանաբար կը տեղափոխուի նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքին վերաբերող պատմական կեղծ պնդումներու դաշտ։ «Արեւմտեան Ատրպեյճանի համայնք»-ին կողմէ Հայաստանի տարածքին գտնուող եկեղեցիներու, վանքերու եւ խաչքարերու «աղուանական ժառանգութիւնը» ուսումնասիրելու աշխատանքային խումբի ստեղծումը եւ անոր հրապարակած ուսումնասիրութիւնը՝ տեղահանուած ատրպեյճանցիներու «վերադարձին» մասին պատմական եւ մշակութային հիմքերուն, կարելի չէ դիտել որպէս պատմագիտական անմեղ նախաձեռնութիւն։ Յատկապէս, որ Ատրպեյճան ամէն ճիգ ի գործ դրած է որպէսզի պատմական կեղծիքը վերա-

ծուի քաղաքական օրակարգի։ Այստեղ է, որ հայկական կողմին պատասխանատուութիւնը կը դառնայ առանձնապէս ծանր։ Պետութիւնը չի կրնար այլեւս բաւարարուիլ հերթական յայտարարութիւններով կամ Պաքուի պնդումներուն ուշացած հակադարձումով։ Ատրպեյճանի փորձերուն դիմաց՝ միջազգային հանրութեան առջեւ կազմելու նոր պատմական իրականութիւն մը, Հայաստանի պարտաւորութիւնն է նոյն միջազգային հարթակներուն վրայ հետեւողականօրէն փաստագրել ու պաշտպանել Արցախի հայկական ժառանգութիւնը։

Մինչ Հայաստանի քաղաքական կեանքը կը մնայ ներքին սուր հակադրութիւններու մէջ, Պաքու կը գործէ մէկ ռազմավարական ուղղութեամբ։

Արցախի պատմական իրաւունքներուն պաշտպանութիւնը պէտք է դառնայ համահայկական քաղաքական առաջնահերթութիւն։ Խաղաղութեան պայմանագրի կնքումը ինքնին չի կրնար նկատուիլ որպէս վերջնական նպատակ, եթէ անոր ճանապարհին հայկական կողմը աստիճանաբար կը հրաժարի իր պատմական եւ քաղաքական օրակարգէն։

Կարելի չէ խաղաղութիւնը շփոթել լռութեան հետ, իսկ բանակցային գործընթացը՝ միակողմանի զիջումներու հետ։ Այն պահուն, որ ատրպեյճանական կողմը կը ձգտի միջազգային ասպարեզէն հեռացնել Արցախի հայկականութեան փաստը, հայկական կողմը այլեւս պէտք չէ իր լռութիւնը ներկայացնել որպէս խաղաղութեան գին։ Պաքու կը փորձէ ջնջել հայկական հետքը նախ փաստաթուղթերէն, ապա միջազգային յիշողութենէն եւ ի վերջոյ՝ պատմութենէն։ Այս գործընթացին դիմաց հայկական պատասխանը պէտք է ըլլայ միասնական, հետեւողական եւ պետականօրէն կազմակերպուած։

Արցախը հայափառումը ծանրագոյն կորուստ մը եղաւ հայութեան համար։ Սակայն, Արցախի պատմութիւնը ուրիշներու ձեռքով վերաշարադրել տալը պիտի ըլլայ այդ կորուստի երկրորդ ու անելի խոր հետեւանքը։ Այդ մէկը կանխելը միայն Արցախի հարցը չէ։ Այսօր, անելի քան երբեք՝ համազգային պատասխանատուութիւնն է։

Տեղի ունեցած է Նիկոլ Փաշինեանի եւ Քիրիաքոս Միցոթաքիսի հանդիպումը

Մ.Ա.Կ.-ի Ընդհանուր վեհաժողովի 81-րդ նստաշրջանի շրջանակին մէջ տեղի ունեցած է Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի եւ Յունաստանի վարչապետ Քիրիաքոս Միցոթաքիսի հանդիպումը։

Չրուցակիցները քննարկած են երկկողմանի բարեկամական յարաբերութիւններու հետեւողական զարգացման ուղղուած հարցեր։ Կողմերը պատրաստակամութիւն յայտնած են սերտօրէն համագործակցելու։ Հայաստան-Յունաստան յարաբերութիւնները նոր մակարդակի բարձրացնելու ուղղութեամբ։ Կարելորուած է նաեւ երկկողմ բարձրաստիճան փոխայցելութիւններու կազմակերպումը։

Նիկոլ Փաշինեան եւ Քիրիաքոս Միցոթաքիս անդրադարձած են երկկողմանի տնտեսական կապերու ընդլայնման, ինչպէս նաեւ երկկողմանի օրակարգին վերաբերող այլ հարցերու։

Հանդիպման ընթացքին մտքեր փոխանակուած են նաեւ Հայաստան-Եւրոպական Միութիւն յարաբերութիւններուն, ինչպէս նաեւ տարածաշրջանային համագործակցութեան վերաբերող ծրագիրներուն շուրջ։

Փաշինեանն ու Էրտողանը քննարկած են Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը

Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանն ու Թուրքիոյ նախագահ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողանը քննարկած են Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւններու կարգաւորման գործընթացը եւ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւններու իրականացումը։

Նիւ Եորքի մէջ Մ.Ա.Կ.-ի 81-րդ Ընդհանուր ժողովի շրջանակին մէջ տեղի ունեցած հանդիպումին ընդգծուած է կարգաւորման գործընթացը յառաջ մղելու կարելորութիւնը եւ յարաբերութիւններուն նոր ազդակ հաղորդելու պատրաստակամութիւնը։

Կողմերը անհրաժեշտ նկատած են առեւտրատնտեսական յարաբերութիւններու խթանման, գործարար շրջանակներու միջեւ կապերու ձեւաւորման, ինչպէս նաեւ Անիի պատ-

մական կամուրջի համատեղ վերականգնման միտումը աշխատանքներու հետեւողական իրականացումը։

Միտքեր փոխանակուած են նաեւ շրջանային հարցերու շուրջ։ Փաշինեան եւ Էրտողան շեշտած են Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի միջեւ խաղաղութեան հաստատման փաստը՝ վստահութիւն յայտնելով, որ ան Էական ազդեցութիւն կ'ունենայ շրջանային համագործակցութեան զարգացման գործին մէջ։

Այդ պարունակին մէջ, ընդգծուած է ԹԻԻԲԺ նախագիծի իրականացման ու շրջանային հաղորդակցութեան ուղիներու ապաշրջափակման անհրաժեշտութիւնը։

Հանդիպման մասնակցած են նաեւ երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարները։

ԴԷՄԵՐ

Յուզահանդես

Յունահայ Նարեկ Ալեքսանեանի ակադեմական նուաճումները

Հայ երիտասարդ գիտնականներու Հմիջազգային ակադեմական յաջողութիւններուն շարքին, հայարտութեան զգացումներ կ'արթնցնեն թեսադոնիկահայ Նարեկ Ալեքսանեանի գիտական եւ մասնագիտական նոր նուաճումները: Վերջին տարիներուն իր ուսումնական եւ գիտահետազոտական գործունէութեամբ, ան հաստատուն քայլերով յառաջացած է տնտեսագիտութեան միջազգային ոլորտին մէջ ու այսօր կը դասաւանդէ աշխարհի առաջատար գիտական կաճառներէն մէկուն՝ Միացեալ Նահանգներու Փրինսթըն համալսարանին մէջ:

Ալեքսանեան իր ակադեմական բարձրագոյն կրթութիւնը սկսած էր ամերիկեան հանրաժանօթ Եյլ համալսարանին մէջ, ուր 2019-ին աւարտած է Տնտեսագիտութեան եւ Թուաբանութեան բաժինները: Ուսանողական տարիներուն ան արժանացած է տնտեսագիտութեան բնագաւառի մրցանակին՝ իր բարձր յառաջդիմութեան համար: Նոյն շրջանին, անոր աւարտական հետազոտական աշխատանքը՝ «**The Equilibrium Impact of Robots on Labor Markets**», ներկայացուած էր Նաեւ Եյլի Տնտեսագիտութեան բաժանմունքի մրցանակներու թեկնածու աշխատանքներու շարքին:

Այնուհետեւ, Ալեքսանեան իր ուսումը շարունակած է Փրինսթըն համալսարանին մէջ՝ մասնագիտանալով մակրոտնտեսագիտութեան եւ ֆինանսներու ոլորտներուն մէջ:

2021-ին ան Փրինսթընէն ստացած է մագիստրոսի աստիճան, իսկ 2025-ի ակադեմական հանգրուանին, որպէս դոկտորական թեկնածու ներկայացուած է համալսարանի Տնտեսագիտութեան բաժանմունքի աշխատանքային շուկայի թեկնածուներու շարքին:

Անոր գիտական հետաքրքրութիւնները կը կեդրոնանան մակրոտնտեսագիտութեան եւ ֆինանսներու հատման կետին վրայ՝ մասնաւորաբար ուսումնասիրելով, թէ պայմանագրային որոշումները ինչպէ՞ս կը ձեւաւորեն տնտեսական շրջանները:

Բացի դոկտորական աշխատանքի շրջագիծէն, իր հետազոտութիւնը Փրինսթընի մէջ ներկայացուած է Նաեւ համալսարանի մակրոտնտեսագիտութեան եւ միջազգային մակրոտնտեսագիտութեան գիտաժողովներու ընթացքին:

2025-ին Փրինսթընի համալսարանի Շրջանաւարտներու դպրոցին կողմէ ան ընտրուած էր համալսարանի ուսուցման մրցանակի արժանացած տասը շրջանաւարտ ուսանողներէն մէկը: Ան եղած էր «**Financial Investments**» դասընթացքի գլխաւոր դասաւանդող օգնականը՝ նպաստելով ուսանողներու ուսումնական

աշխատանքին: Համալսարանի հրապարակած վկայութիւններուն համաձայն՝ ան յատկապէս գնահատուած էր բարդ նիւթերը մատչելի եւ հասկնալի ձեւով ներկայացնելու իր կարողութեան համար:

Նարեկ Ալեքսանեան արդէն նոյն համալսարանին մէջ, ուր անցուցած է իր դոկտորական ուսման տարիները, կը շարունակէ իր գիտական եւ դասաւանդման գործունէութիւնը: Փրինսթընի Տնտեսագիտութեան բաժանմունքի ներկայ պաշտօնական ցանկին մէջ ան կը նշուի որպէս դասախօս:

Տնտեսագէտ Նարեկ Ալեքսանեան, 2025-ին մասնակցեցաւ Հայկական Տնտեսագիտական Ընկերակցութեան (*Armenian Economic Association*) երիտասարդ Գիտնականներու աշխատաժողովին՝ իր «**Endogenous Wage Indexation and Aggregate Supply**» ուսումնասիրութեամբ:

Նարեկ Ալեքսանեան փոքր տարիքէն մասնակցած է թեսադոնիկահայ կեանքին, ցուցաբերելով բացառիկ հմտութիւններ եւ կարողութիւններ: Ան աչքի զարկած է իր ուսումնասիրութեամբ, ինչպէս Նաեւ ժրջան անդամակցութեամբ Հ.Յ.Դ. Երիտ. Միութեան «**Ս. Թեփիբեան**» խումբին, Թեսադոնիկէի Համազգայինի պարախումբին եւ որպէս դպիր Ս. Աստուածածին եկեղեցույ մէջ:

Իր նուաճած բացառիկ ուղին եւ յաջողութիւնները հայարտութիւն յառաջանող իրագործումներ են, ցոյց տալով, որ որ հայ երիտասարդութեան գիտական ներուժը սահմաններ չունի:

Բարի յաջողութիւն եւ ակադեմական ու գիտական փայլուն յաջողութիւններ կը մտադրենք մեր հայրենակիցին:

Աքրոփոլիսի թանգարանին մէջ՝ հին Հայաստանի նուիրուած ցուցահանդես

Նոյեմբեր ամսուան կէսէն մինչեւ 2027-ի գարունը, Աթէնքի Աքրոփոլիսի թանգարանին մէջ պիտի ներկայացուի հնամեայ Հայաստանին նուիրուած կարեւոր ցուցահանդես մը, որ այցելուններուն պիտի ծանօթացնէ հայոց բարձրաձանդակին հնագոյն քաղաքակրթութիւնն ու մշակութային ժառանգութիւնը:

Մօտ 200 հնագիտական նմուշներու միջեւ, ցուցահանդեսը պիտի ներկայացնէ ժամանակագրական լայն շրջան մը՝ քարի դարաշրջանէն մինչեւ 4-րդ դար Ք.ե.՝ ներառելով Պղինձի եւ Վաղ Երկաթի դարաշրջանները, ինչպէս Նաեւ հնագոյն, դասական, հելլենիստական եւ հռոմեական ժամանակաշրջանները: Ցուցահանդեսը պիտի իրականացուի Աքրոփոլիսի թանգարանի եւ Հայաստանի Պատմութեան թանգարանի գործակցութեամբ: Երկու հաստատութիւններուն միջեւ գործակցութեան յուշագիրը ստորագրուած էր Աթէնքի մէջ, 2026-ի Փետրուարին, Հայաստանի Պատմութեան թանգարանի տնօրէն Դաւիթ Պօղոսեանի եւ Աքրոփոլիսի թանգարանի տնօրէն Նիքոս Ստամպուլիտիսի կողմէ: Ցուցահանդեսին առանցքային բաժիններէն մէկը կը վերաբերի Ուրարտուի ժամանակաշրջանին՝ հայոց բարձրաձանդակին պատմութեան կարեւոր եւ համեմատաբար քիչ ծանօթ հանգրուաններէն մէկուն:

Վանի լիճի շրջակայ բարձրաձանդակները կեդրոն ունենալով՝ Ուրարտուի թագաւորութիւնը զարգացած է վաղ երկաթի դարաշրջանին եւ վերածուած Մերձաւոր Արեւելքի նշանակալի ուժերէն մէկուն: Ցուցադրուած նմուշները կը ներկայացնեն այդ ժամանակաշրջանի ժողովուրդին, իշխանական կառոյցներուն, արուեստին եւ արհեստագիտական զարգացումներուն տարբեր երեսները:

Ցուցահանդեսին մէջ տեղ գտած են կաւեւ եւ մետաղէ առարկաներ, զէնքեր, զարդեր, քանդակներ եւ այլ հնագիտական գտածոներ, որոնք կը վկայեն տարածաշրջանին մէջ գոյութիւն ունեցած մշակութային բազմազանութեան եւ փոխադարձ կապերուն մասին:

Նմուշներու շարքին կը գտնուի Նաեւ Ուրարտուի Արգիշտի Ա. թագաւորի արձանագրութեամբ պղնձէ սաղաւարտ մը, որ կը թուագրուի 786-764 Ք.ա. տարիներուն եւ յայտնաբերուած է Կարմիր Բլուրի հնավայրին մէջ: Ցուցահանդեսը միաժամանակ պիտի շեշտէ հին Հայաստանի եւ հարեան տարածաշրջաններուն միջեւ գոյութիւն ունեցած կապերն ու մշակութային փոխանակումները: Հնագիտական նիւթերը կը վկայեն Հայաստանի, Մերձաւոր Արեւելքի եւ Էգէականի միջեւ տեղի ունեցած շփումներուն մասին՝ ի յայտ բերելով այն կապերը, որոնք հնագոյն ժամանակներուն իսկ տարբեր ժողովուրդներու եւ մշակոյթներու միջեւ կամուրջներ ստեղծած են:

Այս առումով, ցուցահանդեսը այցելուններուն համար հնարաւորութիւն պիտի տայ նոր տեսանկիւն մը ծանօթանալու հայոց բարձրաձանդակին պատմութեան եւ մշակութային ժառանգութեան՝ ներկայացնելով հին Հայաստանը որպէս տարածաշրջանային փոխարաբերութիւններու կարեւոր տարածք: Հին Հայաստանի նուիրուած ցուցահանդեսը Աքրոփոլիսի թանգարանին մէջ պիտի բացուի 2026-ի Նոյեմբերի կէսին եւ պիտի շարունակուի մինչեւ 2027-ի գարունը:

Համազգայինի պարախումբը հմայեց Փենտելիի փառատօսին

Լազմակերպութեամբ Փենտելիի քաղաքապետութեան եւ յունական հասարակական միութիւններու, քաղաքին մէջ ընթացող 27-րդ միջազգային բազմամշակութային փառատօսին ծիրէն ներս, Յունաստանի Համազգայինի «**Նայիրի**» պարախումբը տպաւորիչ ելոյթ մը ունեցաւ Փենտելիի մէջ գտնուող Փլաքենտիասի դքսուհիի պատմական ապարանքին մէջ: Ծէնքը, իր իւրայատուկ գեղեկութեամբ, պատմական եւ մշակութային արժէք ներկայացնող համալիր մըն է, ուր տեղի կ'ունենան ուշագրաւ մշակութային ելոյթներ:

Փառատօսի յայտագիրին մէջ ընդգրկուած էին պարախումբեր եւ երգչախումբեր, որոնք կը ներկայացնէին Յունաստանը, Հայաստանը, Մոլդովիան, Կրասնոյարսկը եւ Ուքրանիան: Այս շրջագիծէն ներս, Համազգայինի պարախումբի ելոյթը յատուկ փայլ մը տուաւ երեկոյին, երանգաւորելով փառատօսի մթնոլորտը:

Յատկանշական եղաւ Ճափոնի դեսպանութեան հաւատարմարի ներկայութիւնը, որուն անձին մէջ պարգեւատրում կատարուեցաւ եւ գնահատանք արտայայտուեցաւ Ճափոնի ժողովուրդին հանդէպ, յարգելով 1922-ի Փոքր Ասիոյ աղէտին ժամանակ ճափոնական «**Թոքէյ Մարու**» Նաւուն կողմէ մօտ 800 հայ եւ յոյն զաղթական-

ներու փրկութիւնը: Ելոյթի խօսքերուն ընթացքին քանիցս նշում եղաւ հայ եւ յոյն տարագրեալներուն, որոնք Չմիւռնիոյ աղէտի պահերուն կարողացան փրկուիլ եւ Յունաստան ապաստանիլ, շնորհիւ ճափոնական Նաւի ղեկավարի ու անձնակազմի հերոսական փրկարար գործին: Այս առիթով, ճափոնցի դիւանագետը ստացաւ շարք մը յուշանուէրներ եւ երախտագիտութիւն յայտնեց յոյն ժողովուրդին՝ կատարուած պատիւին համար: Այնուհետեւ, յայտագիրը բաւական ճոխ ու ընդգրկուն եղաւ, ներկայացնելով երկիրներու ժողովրդագրական արուեստը պարով ու երգով: Համազգայինի «Նայիրի» պարախումբը, ղեկավարութեամբ պարուսոյց Էտկար Էկեանի, գեղեցիկ տարազներով ներկայացուց հայկական աւանդական երեք պարեր, որոնք մեծապէս տպաւորեցին ներկաները: Ծափահարութիւնները

իրար յաջորդեցին, արտայայտելով ներկայ բազմութեան խանդավառութիւնն ու գնահատանքը:

Նշենք, թէ ամառուան ընթացքին Յունաստանի մէջ իրագործուող մշակութային փառատօսերու ծիրէն ներս, Համազգայինի ներկայութիւնը միշտ տպաւորութիւն կը թողէ, հիացնելով օտար հանդիսատեսները՝ հայկական պարերու ճոխութեամբ եւ պարախումբի անդամներու արհեստավարժ ներկայացումներուն շնորհիւ:

«Հորիզոն» խմբագրական

Լրատու

Անկախություն՝ բայց ի՞նչ տեսլականի համար

Հայաստանի անկախության 35-ամեակը բնականաբար առիթ է տոնելու, բայց միեւնոյն ժամանակ՝ վերաբժեւորելու 21 սեպտեմբեր 1991-ի պատմական իրադարձությունը: Սակայն տարեդարձը նաեւ անելի հիմնարար հարց մը կը դնէ մեր առջեւ. անկախ պետականությունը ի՞նչ տեսլականի կը ծառայէ եւ ի՞նչ բովանդակություն ունի այսօր: 1991-ին անկախությունը չէր ընկալուել միայն իբրեւ խորհրդային համակարգէն դուրս գալու քաղաքական գործողություն: Ան սեփական ճակատագիրը տնօրինելու իրաւունքի վերականգնումն էր՝ ինքնուրոյն պետականութեան, ազգային անվտանգութեան եւ ազատ քաղաքական ընտրութեան հեռանկարով: Հայաստանի Հանրապետությունը կը դիտուէր, կամ առնուազն պետք է դիտուէր, ոչ միայն իբրեւ իր քաղաքացիներուն պետությունը, այլ նաեւ իբրեւ բովանդակ հայ ժողովուրդի պատմական շարունակականութեան քաղաքական եւ պետական արտայայտությունը: Երեսուհինգ տարի ետք այս ըմբռնումը այլեւս նոյնքան անվիճելի չէ: Հայաստանի ներկայ քաղաքական մտածողութեան մէջ հետզհետեւ անելի տեսանելի է պետությունը բացառապէս իր ներկայ սահմաններուն, քաղաքացիներուն անմիջական շահերուն եւ տուեալ աշխարհաքաղաքական պայմաններուն մէջ սահմանելու ձգտումը: Այս առաջնահերթությունները ինքնին խնդրահարոյց չեն: Որեւէ պետութեան առաջին պարտականությունն է ապահովել իր քաղաքացիներուն անվտանգությունը, բարեկեցությունն ու ինքնիշխանությունը: Իսկ ինչի կը սկսի այն պահուն, երբ քաղաքական «իրատեսությունը» աստիճանաբար կը վերածուի ազգային տեսլականը ներկայումս եւ պատմական պատասխանատվությունները վերասահմանելու սկզբունքի: Այս հարցին անմիջականօրէն առնչուած են նաեւ Հայաստան-Սփիւռք յարաբերությունները: Նկատի ունենալով Հայաստանի քաղաքական կեանքին մէջ Սփիւռքի ուղղակի մասնակցութեան գրեթէ անգոյ հնարաւորությունները՝ Սփիւռքը չունի բաւարար լծակներ՝ Հայաստանի ներքին քաղաքականութեան ընթացքին վրայ իսկական ազդեցություն ունենալու, ոչ ալ Հայաստանի պետությունը պարտաւոր է իր որոշումները համապատասխանեցնել արտերկրի համայնքներու բոլոր ակնկալիքներուն: Սակայն լուրջ սխալ պիտի ըլլար Հայաստան-Սփիւռք յարա-

բերությունները սահմանափակել միայն ներդրումներու, մասնագիտական ներուժի կամ հայրենադարձութեան օրակարգով: Սփիւռքը Հայաստանի պետական սահմաններէն դուրս գտնուող, բայց ազգային իրականութենէն անջատ չըջանալ մը չէ: Ան հայ ժողովուրդի պատմական փորձառութեան, մշակութային շարունակականութեան եւ քաղաքական ներուժին մէկ կարեւոր եւ ուրոյն բաղադրիչն է: Իսկ Հայաստանի Հանրապետությունը, իր կարգին, չի կրնար ամբողջովին ըմբռնուիլ միայն իբրեւ որոշակի տարածքի վրայ գործող վարչաքաղաքական միակողմանի: Ան նաեւ հայ ժողովուրդի պետական կեցւորն է, եւ այդ հանգամանքը անխուսափելիօրէն իրեն կը վերապահէ իր սահմաններէն անդին տարածուող ազգային պատասխանատվություններ: Արցախի կորուստը այս հարցադրումը դարձուց շատ անելի սուր: Ան ցոյց տուաւ, թէ քաղաքական ու ռազմական պարտութենէն ետք որքան դիւրութեամբ կարելի է վերանայիլ ոչ միայն ռազմավարությունը, այլ նաեւ այն գաղափարներն ու սկզբունքները, որոնց վրայ տարիներ շարունակ կառուցուած էր ազգային ինքնընկալումը: Փոփոխուած պայմանները անշուշտ կը պահանջեն քաղաքական վերագնահատում: Սակայն վերագնահատումը չի նշանակել պատմական յիշողութեան եւ իրաւունքներու գիտակցութեան անտեսում կամ համազգային պատասխանատվութեան աստիճանական սահմանափակում: Հետեւաբար, 35 տարի ետք Հայաստանի առջեւ դրուած հիմնական հարցը այլեւս միայն անկախությունը պահպանելը չէ: Հարցը այն է, թէ ի՞նչ իմաստ պիտի տանք այդ անկախութեան, ի՞նչ պետություն պիտի կառուցենք եւ ի՞նչ տեղ պիտի վերապահենք ազգային ամբողջականութեան գաղափարին այդ պետութեան մէջ: Անկախությունը լիարժէք իմաստ կը ստանայ ոչ միայն ինքնիշխան պետականութեան գոյութեամբ, այլ նաեւ այն ժամանակ, երբ պետությունը յստակ գիտակցութիւն ունենայ իր պատմական ժառանգութեան, ազգային պատասխանատվութեան եւ ապագայի ուղղութեան մասին: Առանց այդ գիտակցութեան՝ անկախությունը կրնայ սահմանափակուիլ պետական կարգավիճակով: Իր իսկական բովանդակությունը ան կը ստանայ այն ատեն, երբ կը վերածուի անցեալը, ներկան եւ ապագան իրարու կապող համազգային տեսլականի:

«Քաղաքացիական Պայմանագիր»-ի պատգամաւորները դուրս եկան արցախցիներուն հարցերուն վերաբերող քննարկումէն, երբ յիշուեցան Արցախի պետական մարմինները

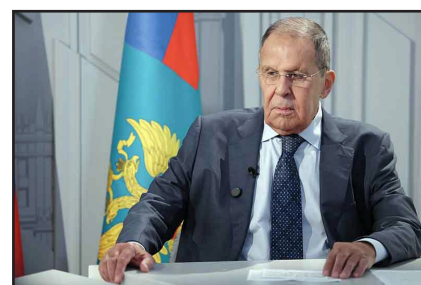
23 Սեպտեմբերին Ազգային ժողովին մէջ տեղի ունեցաւ արցախցիներու ընկերային-տնտեսական եւ իրաւական խնդիրներուն վերաբերեալ քննարկում կազմակերպութեամբ Ազգային ժողովի մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան յանձնաժողովին, զոր կը ղեկավարէ ընդդիմադիր «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Լիլիթ Գալստեանը: Քննարկման ներկայ էին խորհրդարանական երեք խմբակցութիւններու պատգամաւորներ, նաեւ ներկայացուցիչներ պետական գերատեսչություններէ: Քննարկման մեկնարկէն մօտ 20-30 վայրկեան անց «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ի պատգամաւորներն ու կառավարութեան ներկայացուցիչները լքեցին նիստերու դահլիճը, երբ յիշատակուեցան Արցախի պետական մարմինները, օրինակ, խորհրդարանական խմբակցութիւնները: Արդարեւ, քննարկման մեկնարկին Գալստեան յայտարարեց, որ նիստին ներկայ են Արցախի խորհրդարանական խմբակցութիւնները՝ ներկայացնելով նաեւ անոնց ղեկավարներուն անունները: «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ի պատգամաւորները իբրեւ հեռանալու պատճառ նշեցին քննարկման ընթացքին հնչած ձեւակերպումները՝ մասնաւորաբար՝ «Արցախի խորհրդարանի ներկայացուցիչներ», «Արցախի խմբակցութիւնները ներկայացնող պատգամաւորներ» եւ նման այլ արտայայտություններ: Աշխատանքի եւ բարեկեցութեան յանձնաժողովի փոխնախագահ, «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ի պատգամաւոր Մարիամ Պողոսեան յայտարարեց, որ իրենք բազմիցս յայտնած են, թէ Հայաստանի մէջ երկրորդ պետութիւն չեն հանդիւրժեր, հետեւաբար յայտարարությունը, թէ՛ «ներկայ են Արցախի պաշտօնէները», իրենց համար անընդունելի է: Քննարկման ներկայ միջազգային իրաւունքի մասնագետ Արա Ղազարեան այս դէպքին անդրադառնալով՝ նշեց, որ «Քաղաքացիական պայմանագիր»-ի պատգամաւորներուն քայլը կը յիշեցնէ միջազգային կառոյցներուն մէջ ատրպէյճանցիներուն վարքը, երբ անոնք եւրոպական կառոյցներու մէջ կը պահանջեն չյիշատակել Արցախը: «16 տարի է Ատրպէյճանի դէմ վարոյթներում եմ, հէնց առաջին գործերից Ատրպէյճանը պահանջում էր Եւրոպական դատարանից չօգտագործել Արցախի հայկական անուանումները, պետական, հանրային մարմինների փաստաթղթերը: Հէնց առաջին օրուանից Եւրոպական դատարանը մերժել է, որովհետեւ գործում էր հանրային իրաւունքը, Եւրոպական դատարանը նոյնիսկ Արցախի դատարանների որոշումներն է ճանաչել լեգիտիմ ակտեր (օրինական որոշումներ) եւ դրանց հիման վրայ որոշումներ կայացրել: Գուցէ զուգահեռ տեղին չէր, բայց կարծում եմ՝ կան աղերսներ», դիտել տուաւ Ղազարեան: Քննարկման ընթացքին նախ խօսք առաւ «Հայաստան» խմբակցութեան քարտուղար Արթուր Խաչատրեանը, որ ընդգծեց՝ արցախցիները միևնույն ժամանակ վերադարձի իրաւունքի իրացումը Հայաստանի մէջ պետք է ապրին

բարեկեցիկ պայմաններու մէջ: Այդ առումով ըսաւ՝ թիւ մէկ խնդիրը բնակարանային ապահովման հարցն է: «Արցախ» միութեան ղեկավար Արտակ Բեգլարեան նոյնպէս շարք մը հարցերու կարգին առանձնացուց բնակարաններու հարցը: Նշեց՝ իրավիճակը ծայրայեղ վատթարացաւ, երբ պետութիւնը դադարեցուց վարձքերու վճարումներ տրամադրելը: Ըստ անոր՝ արցախցիներուն մօտ աղքատութեան ցուցանիշը կը հասնի 60-70 տոկոսի: Նոյնքան աշխատունակ արցախցիներ անգործ են: Բեգլարեան յատուկ կերպով առանձնացուց ատելութեան խօսքն ու արտայայտությունները արցախցիներուն նկատմամբ՝ նշելով, թէ այս հարցը պետք է ըլլայ պետական հոգածութեան ներքոյ, ոչ թէ պաշտօնատարները իրենք հանրայնացնեն ատելութեան խօսք: Մեղադրեց իրաւապահները՝ այս հարցով ընտրողաբար գործելու մէջ: Դժգոհելով քաղաքացիութեան ձեռք բերման ժամկետներէն՝ Բեգլարեան ըսաւ, որ Յունուարին ներկայացուած դիմումները հաստատուած են Յուլիս-Օգոստոսին: Ընդունեց՝ կայ լիազօր մարմնի ծանրաբեռնուածութեան հարցը, բայց շեշտեց՝ պետութիւնը պետք է բաւարար քայլեր գործադրէ, որովհետեւ քաղաքացիութեան ձեռք բերումը ուղիղ կապ ունի բնակարան ձեռք բերելու հարցին հետ: Լիլիթ Գալստեան իր կարգին շեշտեց, որ արցախցիներուն հարցերը այնքան լուրջ են, այնքան խորն են, այնքան համատարած են, որ անոնք ամենօրեայ ուշադրութեան, լուծման անհրաժեշտութիւն ունին: «Այսօր Ազգային ժողովում քննարկելու ենք մեր ժողովրդի համար շատ կենսական հարցերի մի մեծ շրջանակ, որոնք վերաբերում են արցախահայերի սոցիալական (ընկերային), տնտեսական եւ իրաւական այն մարտահրաւերներին, որ նրանք դիմագրաւում են այսօր Հայաստանում: Արցախի Հանրապետությունում Ատրպէյճանի կողմից իրականացուած հետեւողական ագրեսիայի (յարձակումին) եւ ցեղասպանական գործողությունների արդիւնքում մեր հայրենակիցները գրեթէ ուղիղ երեք տարի առաջ ենթարկուեցին ցեղասպանական գործողութեան, բնիկ գտման եւ 120.000 մեր հայրենակիցներ հարկադրուած էին լքել իրենց հազարամեակների բնօրրանը եւ ապաստան գտնել հայրենիքում: Բռնի տեղահանումը բնականաբար մարդասիրական, իրաւական, սոցիալական, տնտեսական, մշակութային, հոգեբանական, բազմաթիւ, բազմաթիւ եւ բազմաշերտ խնդիրներ առաջացրեց», մանրամասնեց ան:

Լաւրով. «Համոզուած եմ, որ ռուս-հայկական համապարփակ համագործակցութեան պահպանումը կը համապատասխանէ մեր երկիրներու ժողովուրդներու շահերուն»

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով շնորհաւորած է Հայաստանի արտաքին գործոց ու միջազգային առեւտուրի նախարար Արարատ Միրզոյեանը՝ Հայաստանի Հանրապետութեան վերանկախութեան տօնին առիթով: «Համոզուած եմ, որ ռուս-հայկական համապարփակ համագործակցութեան պահպանումը, ներառեալ Ռուսիոյ եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքականութեան

կեցութիւն եւ յաջողութիւն», կը նշուի Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կայքին վրայ հրապարակուած հեռագիրին մէջ:

Քաղաքական

«Թրամփի Ուղի»-ի վերաբերող քննարկում. Հայաստանի, Ատրպեյճանի, Իրանի, Ռուսիոյ, Թուրքիոյ եւ Միացեալ Նահանգներու պատկերացումները

23 Սեպտեմբերին Նիւ Եորքի մէջ ամերիկացի պաշտօնատարները կը նախատեսեն ներկայացնել այն ֆինանսական եւ կառուցումաձեւային գործիքակազմերը, որոնց միջոցով Սիւնիքով Ատրպեյճանը Նախիջեւանին կապող «Թրամփի ուղի»-ն պէտք է թեւակոխէ գործնական իրականացման փուլ:

Այս գիծով տարբեր երկիրներու կեցումաձեւերուն ծանօթանալու նպատակով 23 Սեպտեմբերին «Թրամփի ուղի» նախագիծը քննարկուեցաւ «Ապրի Արմէնիա» վերլուծական կեդրոնին կազմակերպած հաւաքին ընթացքին:

Իրանի դեսպան Խալիլ Շիրոզումին, ըստ «Սիւնիք»-ի, նշած է, որ Իրան դեմ չէ «Թրամփի ուղի» ծրագիրի իրականացման, բայց միայն երկու պայմանով՝ եթէ իր դրացի տարածքներուն մէջ Միացեալ Նահանգներու ռազմական կամ անվտանգային ներկայութիւնը բացառուի, եւ եթէ անիկա չվնասէ Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեան ու ինքնիշխանութեան, որովհետեւ Թեհրանի համար անընդունելի է Հարաւային Կովկասի մէջ որեւէ աշխարհաքաղաքական կամ տարածքային փոփոխութիւն:

Իբրեւ այդպիսի նկրտումներու նշան՝ Իրանի դեսպանը լուսարձակի տակ առաւ այն փաստը, որ Ատրպեյճանի ղեկավարները կը շարունակեն շատ բացայայտ եւ ուղղակիօրէն խօսիլ այսպէս կոչուած «Հանգեզուրի միջանցք»-ին մասին:

Հաւաքին տեսակապով մասնակցող ատրպեյճանցի քաղաքագետ Վասիֆ Հուսէյնով իրապէս ալ իր խօսքին մէջ գործածեց «Հանգեզուրի միջանցք» արտայայտութիւնը՝ նշելով, որ ինքնին Ատրպեյճանն է «Թրամփի ուղի»-ի վերածուած «Հանգեզուրի միջանցք»-ին հեղինակը: Անոր ուղղակի հարցուեցաւ, թէ ինչո՞ւ կը շարունակեն կիրարկել այդ եզրը, ըստ ատրպեյճանական կողմին արդեօք տարբերութիւն կա՞յ «Թրամփի ուղի»-ին եւ «Հանգեզուրի միջանցք»-ին միջեւ:

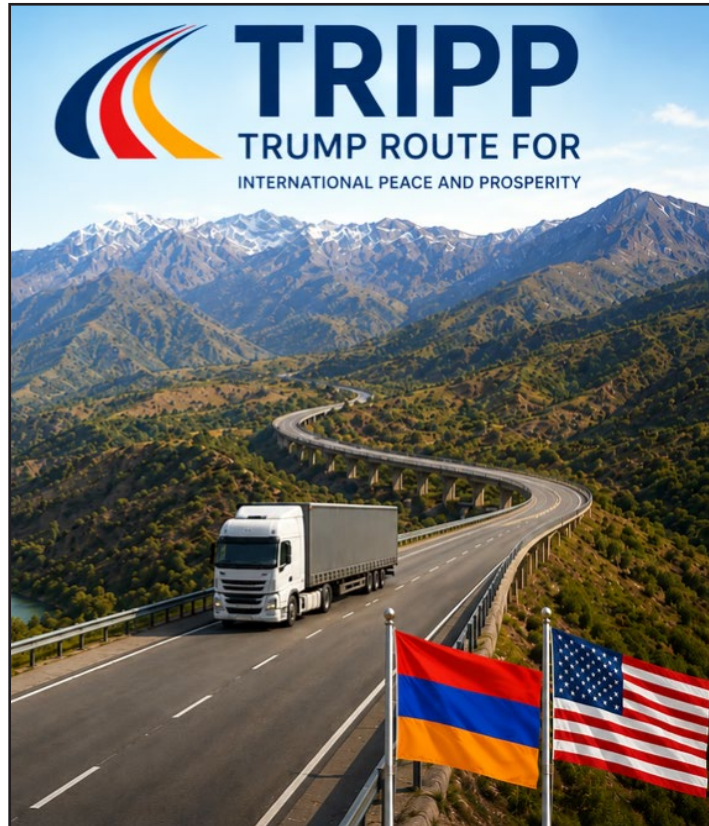
«Մեր տեսանկիւնէն՝ չկայ: «Հանգեզուրի միջանցք» ըսելով՝ մենք նկատի ունինք Նախիջեւանի հետ Հայաստանի տարածքով անխոչընդոտ կապը կամ միջանցքը, զոր պիտի երաշխաւորէ «Թրամփի ուղի»-ն: Եթէ նայինք՝ «Թրամփի ուղի»-ի փաստաթուղթերուն, պիտի տեսնենք, որ Նոյն ձեւակերպումներն են: Ինքնին այս է պատճառը, որ Ատրպեյճան կը շարունակէ «Թրամփի ուղի»-ն անուանել «Հանգեզուրի միջանցք»: Եւ ատիկա երբեք չի նշանակեր Հայաստանի հարաւի գրաւում», ըսաւ Ատրպեյճանի Միջազգային յարաբերութիւններու վերլուծութեան կեդրոնի քաղաքագետ Հուսէյնովը:

«Ապրի Արմէնիա»-ի աւագ գիտաշխատող Բենիամին Պողոտեան նկատել տուաւ, որ այդ ձեւակերպումը կ'ընկալուի իբրեւ տարածքային նկրտում Հայաստանի նկատմամբ, քանի որ բազմիցս Ատրպեյճանէն հնչած է անոր բացատրութիւնը. այն է՝ արտատարածքային միջանցք, որ կարելիութիւն պիտի տայ ուղեւորուիլ Պաքուէն Նախիջեւան Նոյն ձեւով, ինչպէս որ կ'ուղեւորուին Պաքուէն, օրինակ, Սումկայիթ:

«Եթէ բոլոր սահմանները միաժամանակ չբացուեն, ապա կ'ունենանք հետեւեալ հերթականութիւնը. սկզբում՝ «Թրամփի ուղի»-ն, յետոյ՝ Հայաստան-Ատրպեյճան սահմանը Տաւուշում, այնուհետեւ՝ Հայաստան-Նախիջեւան սահմանը, իսկ յետոյ՝ Հայաստան-Թուրքիա սահմանը: Բայց Հայաստանում մենք հիմնաւոր մտահոգութիւններ ունենք, որ յաջորդ քայլերը կարող են այդպէս էլ երբեք տեղի չունենալ: Ատրպեյճանը կը ստանայ «Թրամփի ուղի»-ն, Միացեալ Նահանգների միջնորդութեամբ կ'ունենայ անխոչընդոտ հասանելիութիւն դէպի Նախիջեւան, իսկ այնտեղից՝ ուղիղ դէպի Թուրքիա: Կը ստացուի, որ Ատրպեյճանը գոհ է, Թուրքիան գոհ է, իսկ Հայաստանը՝ հաւանաբար ոչ այնքան», ընդգծեց «Ապրի Արմէնիա»-ի աւագ գիտաշխատողը:

Հուսէյնով ըսաւ, որ ծանօթ է հայաստանցի վերլուծաբաններուն այդ մտահոգութիւններուն, բայց զանոնք անհիմն կը նկատէ. «Թրամփի ուղի»-ի գործարկումը արդէն իսկ պիտի նշանակէ Հայաստան-Ատրպեյճան սահմանի բացում հարաւային հատուածին մէջ: Հետեւաբար, կարելի չէ «Թրամփի ուղի»-ն գործարկել եւ միաժամանակ սահմանները փակ պահել, որովհետեւ տրամաբանօրէն «Թրամփի ուղի»-ի գործարկումը արդէն կը նշանակէ, որ սահմանը որոշակի հատուածի մէջ կը բացուի՝ առնուազն մասնակիօրէն»:

Թուրքիայէն Եւրասիական հետազոտութիւններու կեդրոնի վերլուծաբան Չէլգել Չաղան Էլպիրին հարցուցին, թէ կրնա՞յ ըլլալ Թուրքիան բանայ Հայաստանի հետ

սահմանը առանց Հայաստանի ու Ատրպեյճանի միջեւ խաղաղութեան պայմանագիրի առկայութեան, եւ հնարաւոր է, որ Եւրոպական Միութիւնն ու Միացեալ Նահանգները ազդեն Անգարայի վրայ այդ հարցին մէջ: «Ես ի սկզբանէ պնդած եմ, որ տարածաշրջանէն դուրս գտնուող այլ դերակատարներ պէտք չեն ներգրաւուին: Արտաքին դերակատարները պէտք չեն փորձեն համոզել Թուրքիան՝ մէկ կողմ դնելու իր գործընկերը, քանի որ Թուրքիան երբեք իր գործընկերը հետ չէ վերաբերած իբրեւ խոչընդոտ», պատասխանեց ան:

Միջազգային հարցերով ռուսական խորհուրդի նախկին գլխաւոր տնօրէն Անտրէ Զորտունով յիշեցուց, որ Ռուսիա ողջունած է Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի միջեւ ձեռք բերուած պայմանաւորութիւնը եւ դրական գնահատած է նաեւ Միացեալ Նահանգներու ջանքերը՝ նման պայմանաւորութեան հասնելու ուղղութեամբ: Բայց Ռուսիան տարածաշրջանին մէջ ունի իր երթեւեկային հաղորդակցութեան շահերը, զորս պիտի փորձէ պահպանել:

«Ասիկա ընդհանուր առմամբ անոր փոխադրական ռազմավարութեան մէկ մասն է եւ, մասնաւորապէս, կը վերաբերի Հիւսիս – Հարաւ երթեւեկային միջանցքի զարգացման: Այսինքն՝ ասիկա միայն Հարաւային Կովկասի հարց չէ, այլ ընդհանուր առմամբ Եւրասիական հաղորդակցութեան ուղիներու հարց է», նշեց Զորտունովը:

Նիկոլ Փաշինեան նախապէս յայտարարած էր, թէ այնքան ատեն, որ երկաթուղին ռուսական է, արեւմտեան ընկերութիւնները պիտի խուսափին անոր հետ գործ ունենալէ՝ վախճալով յայտնուիլ պատժամիջոցներու տակ, ուստի երկաթուղիներու լիազօր կառավարումը պէտք է տրուի բոլոր կողմերու համար ընդունելի երրորդ երկրի մը:

Արդեօք ասիկա իրատեսական ուղի՞ է, հարցումը ուղղուեցաւ ռուս վերլուծաբանին: Ըստ Զորտունովի՝ քաղաքական կամքի առկայութեան պարագային ամեն բան ալ կարելի է, բայց՝ «Ի հարկէ, շատ բան կախեալ է նաեւ անկէ, թէ որքանով Հայաստանը պիտի կարենայ դիմակայել ճնշումին Եւրոպական Միութեան, որ պիտի փորձէ կարելի եղածին չափ նուազեցնել Ռուսիոյ ներկայութիւնը Հարաւային Կովկասի տարածաշրջանին մէջ, նաեւ՝ Հարաւային Կովկասի երթեւեկային ենթակառուցումներուն մէջ»:

Օր մը առաջ Նիւ Եորքի մէջ տեղի ունեցած քննարկման ընթացքին Նիկոլ Փաշինեան խօսեցաւ «Թրամփի ուղի»-ին մասին եւ ըսաւ, որ այժմ Երեւանի աշխատանքները կեդրոնացած են այս նախագիծը կեանքի կոչելու վրայ. ան շեշտեց, որ «Թրամփի ուղի»-ն Նոր դարաշրջանի պիտի բանայ Հայաստանի համար:

Այս բոլորին զուգահեռ, Միացեալ Նահանգներու մէջ կայանալիք քննարկումէն օր մը առաջ Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, ըստ «Ազատութեան», լրագրողներու յայտնած են, որ քննարկումներուն առանցքը պիտի կազմեն այն բոլոր ձեւերն ու գործիքակազմերը, որոնց միջոցով «Թրամփի ուղի»-ն գործնական իրականացման փուլ պիտի տեղափոխուի:

Նախատեսուած է, որ քննարկումներուն պիտի մասնակցին Հայաստանի եւ Ատրպեյճանի արտաքին գործոց նախարարները, Կեդրոնական Ասիոյ հինգ պետութիւններու ներկայացուցիչները, որոնց կարգին Ղազախստանն ու Ուզպէքստանը առանձնապատկէ հետաքրքրութիւն կը ցուցաբերեն այս նախագիծի հանդէպ, Միացեալ Նահանգներու նախագահի խաղաղութեան հարցերով յատուկ բանագնաց Սթիւ Ուիթթաֆը, Ժերակուտական Սթիւ Տէյնսը, ինչպէս նաեւ անելի քան 40 ընկերութիւններու ղեկավարներ, որոնցմէ շատեր՝ ամերիկեան:

Ըստ պաշտօնատարներուն՝ քննարկումին ընթացքին պիտի ներկայացուի, թէ ինչպէս «Թրամփի ուղի»-ն պիտի բանայ Միջին միջանցքը՝ գործարկելով դէպի արեւմուտք երկարող առեւտրական ուղի մը, որ Եւրոպան կը կապէ Կեդրոնական Ասիոյ՝ միաժամանակ նուազեցնելով կախումը Ռուսիոյ, Հիւսստանի եւ Իրանի տարածքով տարանցումներէն:

Հանդիպման պիտի ներկայացուի նաեւ Անդրկասպեան ձեռնարկատիրական հիմնադրամը (Trans-Caspian Enterprise Fund), որ ներդրումներ պիտի կատարէ «Թրամփի ուղի»-ի եւ անելի լայն Անդրկասպեան առեւտրական ուղիին շնորհիւ ստեղծուելիք կարելիութիւններուն մէջ: Թեւեւ հիմնադրամը անմիջականօրէն չի կառավարուիր ամերիկեան կառավարութեան կողմէ, սակայն կը գործէ Սպիտակ տան նշանակած խորհուրդին վերահսկողութեամբ եւ դրամաշնորհներ կը ստանայ արտաքին գործոց նախարարութենէն: Անիկա, միաժամանակ, առանձին կը գործէ միջանցքի զարգացումն ու կառավարումն ապահովելու համար ստեղծուած ամերիկեան-հայկական միացեալ ընկերութենէն՝ TRIPP Development Company-էն:

Ըստ ամերիկեան կողմին՝ վերջին 13 ամիսներուն Ուաշինկթըն աշխատած է Հայաստանի ենթակառուցումներուն մէջ ներդրումներ կատարելու եւ զանոնք կառավարելու համար անհրաժեշտ իրաւական դաշտի ձեւաւորման ուղղութեամբ: Միաժամանակ, Միացեալ Նահանգներու Գոնկրեսը ֆինանսաւորում յատկացուցած է խաղաղութեան գործընթացին եւ նախագիծի զարգացման աջակցելու համար:

«Թրամփի ուղի»-ն նախատեսուած է Ատրպեյճանի հիմնական տարածքին եւ Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետութեան միջեւ Հայաստանի տարածքով անխոչընդոտ հաղորդակցութիւն ապահովելու համար՝ միաժամանակ յարգելով Հայաստանի ինքնիշխանութիւնը, տարածքային ամբողջականութիւնն ու ապահովութիւնը:

«Ասիկա մեզի համար ապահովական կարելոր հարց կը դառնայ», յայտնած են բարձրաստիճան պաշտօնատարներ՝ առեւտուրը ներկայիս սահմանափակող խոչընդոտներու վերացումը նկատելով առանցքային նպատակ:

Բայց եւ այնպէս, հակառակ այս բոլոր յայտարարութիւններուն, Հայաստանի տարածքով անցնող մօտ 43 քիլոմէթր հատուածը դեռ պատրաստ չէ շինարարութեան մեկնարկին: Նախատեսուած է, որ շինարարութեան աւարտին անիկա պիտի ներառէ երկաթուղի, մայրուղի, խողովակաշարեր, ելեկտրականութեան ենթակառուցումներ եւ տուեալներու փոխանցման թուային կապուղիներ:

Միացեալ Նահանգներու պաշտօնատարը դիտել տուած է, որ Ատրպեյճան արդէն սեփական միջոցներով ենթակառուցումներ պիտի կառուցէ դէպի Հայաստանի սահման, Թուրքիան եւս ենթակառուցումներ պիտի զարգացնէ մինչեւ սահման: Հայաստանի տարածքով անցնող մնացեալ հատուածը դեռ պէտք է կառուցուի:

«Մենք դեռ այդ փուլին մէջ չենք», ըսած է պաշտօնատարը՝ պատասխանելով այն հարցումին, թէ արդեօք 23 Սեպտեմբերին կայանալիք հանդիպումին կարելի պիտի ըլլա՞յ խորհրդանշականօրէն շինարարութեան մեկնարկը տայ: Վարչակազմը յոյս ունի մինչեւ 2026-ի աւարտը կամ 2027-ի առաջին քառորդը սկսիլ նախագիծին մէջ ներգրաւուելիք ընկերութիւններու եւ ներդրումային կարելիութիւններու փնտռումը:

Երկաթուղիի կառուցումը անելի երկար ժամանակ պիտի պահանջէ: Նախատեսուած է, որ թեքիք-տնտեսական հիմնաւորման ուսումնասիրութիւնը պատրաստ պիտի ըլլայ մինչեւ 2026-ի վերջաւորութեան կամ 2027-ի սկիզբը, որմէ ետք ընկերութիւնները պիտի կարենան մասնակցիլ մրցոյթներուն: Պաշտօնատարին համաձայն՝ երկաթուղիի կառուցումը, ամենայն հաւանականութեամբ, առնուազն 18 ամիս պիտի պահանջէ: «2027-ին ոչ մէկ երկաթուղի պիտի երթեւեկէ», հաստատած է ան:

Քաղաքական

Միաժամանակ նշումա՛ծ է, որ ելեկտրական կապերը կրնան աւելի կանուխ գործարկուիլ: Ձևարկումներն արդէն ընթացքի մէջ են, եւ պաշտօնեաները կ'սկսկալեն, որ ելեկտրականութեան փոխանցումը պիտի սկսի 2027-իս'՝ ամենայն հաւանականութեամբ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ելեկտրական ցանցերը կապելով Կերոնական Ասիոյ հինգ երկիրներու, Թուրքիոյ եւ եւրոպական աւելի լայն տարածաշրջանային ցանցերու հետ: Ամերիկացի պաշտօնատարները յաւելեալ մանրամասնութիւններ ներկայացուցած են TRIPP Development Company-ի կառուցումքին վերաբերեալ, սակայն չեն նշած անոր ապագայ ղեկավարներուն անունները: Անիկա պիտի տնտըծուի իբրեւ Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան եւ Հայաստանի համատեղ համագործակցական ձեռնարկութիւն: Նախարարութեան պաշտօնատարը զայն բնութագրած է իբրեւ իր տեսլիկն մէջ առաջին նման կառոյց, ուր Միացեալ Նահանգները պիտի ունենայ բաժնեմասերու մեծամասնութիւնը: Ընկերութիւնը պիտի ունենայ տնօրէններու խորհուրդ, քուէարկութեան ընթացակարգեր, վերահսկողութեան գործիքակազմեր եւ արհեստավարժ կառավարում: Նախքան ընկերութեան տնտըծման մասին պաշտօնական յայտարարութիւնը՝ դեռ անհրաժեշտ է մատրտին հասցնել շարք մը իրաւական հարցեր: Ամերիկեան կողմը այս ուղին բնութագրած է իբրեւ ներկայիս գործող արեւելք-արեւմուտք երթուղիներու այլընտրանք՝ տեղեկացնելով, որ տարածաշրջանի բոլոր մրցակիցներուն հետ բազմաթիւ զրոյցներ եղած են, եւ որ Ուաշինկթըն կը գիտակցի «**բարդ խօսակցութիւններու**» հաւանականութիւնը «**բարդ դրացիներով**» յայտնի տարածաշրջանի մէջ:

- Lpawmnni

**«Մենք միասին պատմութիւն
կերտած ենք»**

Հայաստանի վերանկախության 35 ամեակին առիթով Միացեալ Նահանգներու Նախագահ Տանըրլտ Թրամփ շնորհաւորական ուղերձ յղեց Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին՝ ընդգծելով. «Մենք միասին պատմութիւն կերտած ենք ընդամենը մէկ տարիէն քիչ մը աւելի Ժամանակաշրջանի ընթացքին»:

«Կը միանանք ձեզի՝ Նշելու ձեր երկրի յանձնաւորութիւնը խաղաղութեան, բարգաւաճման եւ Ժողովրդավարութեան: Արդէն 35 տարի է՝ Հայաստանը այս արժեքներու հարցով հաստատակամ գործընկեր է: Մինչ մենք յառաջ կը մղենք «Թրամփի ուղի»-ն՝ յանուն միջազգային խաղաղութեան եւ բարգաւաճման պատմական Նախաձեռնութիւնը, կ'ակնկալենք կառուցել եւ ներդրումներ կատարել Հայաստանի մէջ՝ ապահովելով Հարաւային Կովկասի խաղաղութեան եւ բարգաւաճման մէջ մեր յանձնառութեան իրագործումը, յայտնած է Թրամփ:

**Հանրապետական մաղթանք՝
Ալեքսանտրուպոլսոյ Ս. Յովհաննու
Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ**

Կիրակի, 20 Սեպտեմբեր 2026-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, Ալեքսանտրուպոլսոյ Ա. Յովհաննու Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ մատուցուեցաւ Սուրբ Եւ անմահ Պատարագ: Զընթացք Սուրբ Եւ Անմահ Պատարագին կատարուեցաւ Հանրապետական Մաղթանք եւ Հայաստանի Հանրապետութեան դրօշի օրհնութիւն՝ Հայրենիքին վերանկախութեան 35-րդ տարելոթին առիթով:

Ειδήσεις - Επικαιρότητα

Ο Κρικόρ Ντερ Χαγκοπιάν γίνεται ο πρώτος Αρμένιος χριστιανός πρέσβης του Ιράκ στις ΗΠΑ

Ο Κρικόρ Ντερ Χαγκοπιάν επέδωσε τα διαπιστευτήριά του στον πρόεδρο των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ, αναλαμβάνοντας και επισήμως τα καθήκοντά του ως πρέσβη του Ιράκ στις Ηνωμένες Πολιτείες, ανακοίνωσε το ιρακινό υπουργείο Εξωτερικών.

Πρόκειται για τον πρώτο Αρμένιο που αναλαμβάνει τη συγκεκριμένη θέση, αλλά και για τον πρώτο μη σίιτη Ιρακινό πρέσβη στην Ουάσιγκτον εδώ και δεκαετίες. Η θέση αυτή παραδοσιακά καταλαμβάνεται από εκπρόσωπο της μουσουλμανικής πλειονότητας της χώρας.

Ο 49χρονος Ντερ Χαγκοπιάν είναι πατέρας τριών παιδιών και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στις διεθνείς σχέσεις από τη Σχολή Διεθνών Σπουδών *Josef Korbel* του Πανεπιστημίου του Ντένβερ. Στο παρελθόν διετέλεσε σύμβουλος του πρώην προέδρου του Ιράκ Μπαρχάμ Σάλεχ, ενώ από το 2022 έως το 2026 ήταν επικεφαλής της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων επί πρωθυπουργίας Μοχάμεντ Σία αλ-Σουντανί. Σήμερα υπηρετεί ως ανώτερος σύμβουλος του πρωθυπουργού Αλί αλ-Ζαϊντι.

Περιφερειακοί διπλωμάτες δήλωσαν στο AI-Monitor ότι η επιλογή του Ντερ Χαγκοπιάν εντάσσεται σε μια ευρύτερη προσπάθεια της Βαγδάτης να επαναπροσδιορίσει και να ενισχύσει τις σχέσεις της με την Ουάσιγκτον. Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, σημαντικό ρόλο στην επιλογή του έπαιξαν η εμπειρία του στη διατήρηση ομαλών σχέσεων με διαδοχικές αμερικανικές κυβερνήσεις, καθώς και η συνεργασία του με διεθνείς επιχειρήσεις.

Τα στοιχεία αυτά θεωρούνται συμβατά με την επιδίωξη της Βαγδάτης να διευρύνει τη διμερή σχέση πέρα από το πεδίο της ασφάλειας, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση στο εμπόριο, τις επενδύσεις και την ενέργεια. Βασική αποστολή του νέου πρέσβη είναι να δώσει συνέχεια στην επίσκεψη του πρωθυπουργού αλ-Ζαΐντι στην Ουάσινγκτον τον Ιούλιο και να προωθήσει τις συμφωνίες που επιτεύχθηκαν κατά την επίσκεψη στους τομείς της οικονομίας, των επενδύσεων, της ενέργειας και της ασφάλειας, σύμφωνα με το υπουργείο Εξωτερικών.

«Θεωρώ τον διορισμό του ένα εξαιρετικά θετικό μήνυμα, καθώς ο πρωθυπουργός αποφάσισε να στείλει πιθανότατα το πιο καταρτισμένο μέλος της ομάδας του — το πρόσωπο που διαθέτει τη βαθύτερη γνώση για τον τρόπο λειτουργίας της Ουάσιγκτον», δήλωσε στο *Al-Monitor* η Βικτόρια Τέιλορ, πρώην αναπληρώτρια βοηθός υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ αρμόδια για το Ιράκ και το Ιράν, η οποία σήμερα εργάζεται στο *Atlantic Council*.

Ο Σιμόν Μαγκακιάν, μεταδιδακτορικός ερευνητής στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, ο οποίος γνώριζε τον Ντερ Χαγκοπιάν από την περίοδο των μεταπτυχιακών σπουδών του στο Στένβερ, τον περιέγραψε ως «έναν ευφυή, ειλικρινή και σπασταγκό σκεπτόμενο άνθρωπο, που λειτουργεί ως γεφυροποιός».

Οι Αρμένιοι ζουν στο Ιράκ εδώ και αιώνες. Η αρμενική κοινότητα ενισχύθηκε σημαντικά όταν επιζώντες της Γενοκτονίας των Αρμενίων κατέφυγαν στη Βαγδάτη, τη Βασόρα και τη Μοσούλη.

Σήμερα, ο Κρίκορ Ντερ Χαγκοπιάν εκπροσωπεί το Ιράκ στην αμερικανική πρωτεύουσα, ως ο πρώτος Αρμένιος χριστιανός που αναλαμβάνει τη θέση του πρέσβη της χώρας στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Π Ρ Ο Σ Κ Λ Η Σ Η Σ Η

Αγαπητοί φίλοι και φίλες,
Με μεγάλη χαρά σας προσκαλούμε στην
παρουσίαση της ποιητικής ανθολογίας
«**Αρμενική Λύρα – Ήχοι και Αντίλαλοι**»
σε μετέφραση του Αρά Μαγκσιγιάν και
έκδοση του περιοδικού «Αρμενικά»

Την Κυριακή 4 Οκτωβρίου 2026 στις 7:30 μ.μ.
στην αίθουσα εκδηλώσεων
του Πολιτιστικού Κέντρου «Ζαβαριάν»
(Μπελογιάννη και Μυλασσών 12, Κοκκινιά)

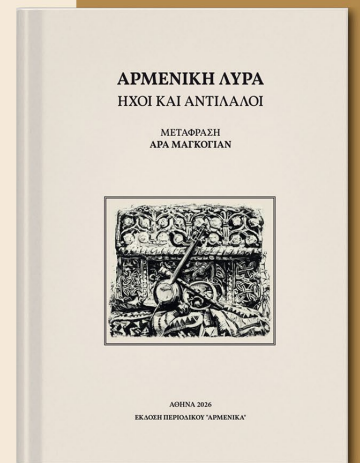
Για το βιβλίο θα μιλήσουν:
α Καφετζάκη, φιλόλογος-ιστορικός
οινα Δεμερτζή, ποιήτρια, φιλόλογος
Αρά Μαγκογιάν, μεταφραστής

Την εκδήλωση θα συντονίσει η Άρντα Τζελαλιάν από τη συντακτική επιτροπή του περιοδικού

Απαγγελίες ποιημάτων: Τιγκράν Αμπραχαμιάν

Η παρουσία σας θα μας τιμήσει ιδιαίτερα

Με εκτίμηση, περιοδικό «Αρμενικά»

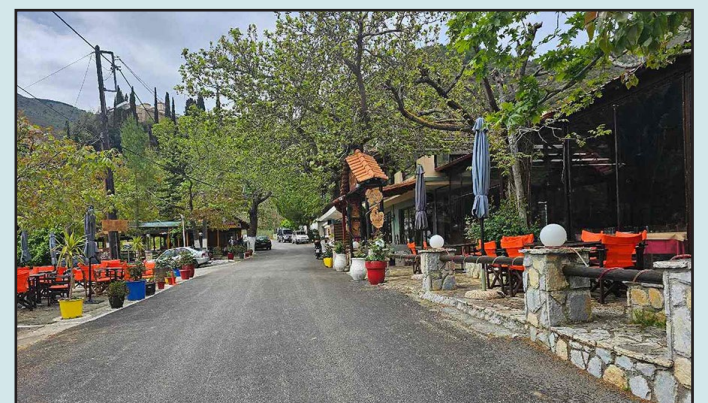
Միօրայ պտոյտ

Հ.Կ.Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղի վարչութիւնը կը կազմակերպէ միօրեայ պտույտ դէպի Զախովի-Էվրոսթինի քորիսթիաա, որ տեղի պիտի ունենայ Հիւզաբթի, 8 Հոկտեմբեր 2026-ին:

Աշխատային բնութեան տաք գոյներով պիտի վայելէնք «Το ρέμα των Μύλων» գեղատեսիլ վայրը, իր հոսող ջուրերով, փոքրիկ լիճերով, ջրվեժներով եւ կամուրջներով: Նաեւ, պիտի այցելէնք Սուրբ Գեորգ հնադարեայ յունական եկեղեցին, որ կառուցուած է 1811 թուականին:

Մեկնում առաւօտեան ժամը 8:30-ին Նեոս Գոգմոսի մերթօ կայարանին առջեւէն, ժամը՝ 9:00-ին Գորիսիոյ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ անկիւնէն:

Արձանագրություններու համար հեռաձայնել՝ ընկ. Շոփիկ Սինասեանին 693 775 1684 եւ ընկ. Ալմաստ Մելիքեանին 693 946 1077:

Վարչություն

Η ρωσική στρατιωτική βάση στην Αρμενία δοκιμάζει το μέλλον των αρμενορωσικών σχέσεων

Σουρέν Σαρκισιάν
Mirror-Spectator

Η ρωσική 102η στρατιωτική βάση στην Αρμενία ήταν ένα από τα ελάχιστα ζητήματα που δεν είχαν απασχολήσει ιδιαίτερα τον εσωτερικό πολιτικό διάλογο στη χώρα. Σε αντίθεση με άλλα αμφιλεγόμενα θέματα της αρμενορωσικής ατζέντας — όπως η Ευρασιατική Οικονομική Ένωση (ΕΑΕΥ), ο Οργανισμός Συνθήκης Συλλογικής Ασφάλειας (CSTO), οι τιμές του φυσικού αερίου και οι διάφοροι περιορισμοί που έχει επιβάλει η Ρωσία στην Αρμενία — οι συζητήσεις για τη στρατιωτική βάση ήταν περιορισμένες.

Το ζήτημα δεν αποτελούσε, επίσης, σημείο έντονης αντιπαράθεσης στις διμερείς σχέσεις Ρωσίας-Αρμενίας. Ωστόσο, επανήλθε στην επικαιρότητα μετά τη συνάντηση του Ρώσου προέδρου με τον Αρμένιο πρωθυπουργό, όταν ο Βλαντίμιρ Πούτιν δήλωσε ότι η ρωσική στρατιωτική βάση θα μπορούσε να αποσυρθεί από το αρμενικό έδαφος με ταχύτερους ρυθμούς, εφόσον η Αρμενία δεν την είχε πλέον ανάγκη.

Η δήλωση αυτή προκάλεσε στη συνέχεια έντονη συζήτηση στους πολιτικούς και ακαδημαϊκούς κύκλους της Αρμενίας. Ήταν η ρωσική πλευρά που έφερε το ζήτημα στο προσκήνιο και, με τη διατύπωση «εάν το Ερεβάν δεν τη χρειάζεται», έδειξε να μεταθέτει την ευθύνη για την απόφαση στην αρμενική πλευρά. Με άλλα λόγια, η Μόσχα φάνηκε να περιμένει από το Γερεβάν να δηλώσει ότι επιθυμεί την αποχώρηση της βάσης.

Η απάντηση της Αρμενίας εξέπληξε πολλούς, ιδίως τις φιλοδυτικές πολιτικές δυνάμεις. Το Γερεβάν απάντησε ότι, εάν η Ρωσία επιθυμεί να αποσύρει τη στρατιωτική της βάση, η Αρμενία δεν θα είχε αντίρρηση. Η θέση αυτή διατυπώθηκε σε επίπεδο πρωθυπουργού και, στην ουσία, μετέφερε εκ νέου την ευθύνη για τη λήψη της απόφασης στη ρωσική πλευρά.

Έτσι, οι δύο πλευρές φαίνεται να μετέθεσαν η μία στην άλλη την ευθύνη για την τελική απόφαση, ενώ παράλληλα έφεραν για πρώτη φορά με σαφήνεια το ζήτημα της αποχώρησης της στρατιωτικής βάσης στον δημόσιο διάλογο και στην πολιτική ατζέντα.

Η ρωσική στρατιωτική βάση στην Αρμενία δημιουργήθηκε για μια σειρά από λόγους. Πρώτος και βασικότερος ήταν η διατήρηση της ρωσικής στρατιωτικής παρουσίας στον Νότιο Καύκασο. Η σημασία της ενισχύθηκε ιδιαίτερα μετά την αποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων από τη Γεωργία και την αποχώρηση της Ρωσίας από τον σταθμό ραντάρ της Γκαμπάλα στο Αζερμπαϊτζάν. Η βάση στην Αρμενία παρέμεινε, έτσι, το μοναδικό σημαντικό ρωσικό στρατιωτικό προγεφύρωμα στον Νότιο Καύκασο.

Παράλληλα, επρόκειτο για μια στρατιωτική εγκατάσταση που βρισκόταν ακριβώς απέναντι από τα σύνορα με την Τουρκία, χώρα-μέλος του ΝΑΤΟ. Υπό αυτό το πρίσμα, η βάση είχε στρατηγική σημασία στο πλαίσιο της αντιπαράθεσης ΝΑΤΟ-Ρωσίας. Αποτελούσε, επίσης, ένα από τα στοιχεία που ενίσχυαν την εικόνα της Ρωσίας ως μεγάλης δύναμης, καθώς η διατήρηση στρατιωτικής βάσης στο έδαφος μιας άλλης χώρας υπογράμμιζε τον ρόλο και την επιρροή της Ρωσίας ως διεθνούς παράγοντα.

Η παρουσία της βάσης διαδραμάτιζε, επίσης, σημαντικό ρόλο στην ισορροπία ισχύος στον Νότιο Καύκασο. Η ύπαρξή της δεν εξυπηρετούσε τα συμφέροντα της Τουρκίας, καθώς μια στρατιωτική βάση ανταγωνιστικής δύναμης βρισκόταν ακριβώς στα σύνορά της.

Από την άλλη πλευρά, η ρωσική στρατιωτική παρουσία δεν προκαλούσε ιδιαίτερη ανησυχία στο Ιράν. Τουλάχιστον από αυτή την άποψη, η Τεχεράνη γνώριζε ότι στην Αρμενία δεν υπήρχε άλλη στρατιωτική παρουσία αντίστοιχης εμβέλειας πέρα από τη ρωσική. Αυτό καθιστούσε την Αρμενία και, ευρύτερα, την περιοχή περισσότερο προβλέψιμες και ελέγξιμες για το Ιράν, ακόμη και αν η στρατιωτική παρουσία ανήκε όχι στο ίδιο το Ιράν, αλλά σε μια χώρα με την οποία διατηρούσε, σε γενικές γραμμές, φιλικές σχέσεις.

Η βάση αποτελούσε, παράλληλα, σύμβολο της στρατηγικής και στρατιωτικοδιπλωματικής συνεργασίας μεταξύ Ρωσίας και Αρμενίας — μια σχέση που και οι δύο χώρες προέβαλλαν επί χρόνια με ιδιαίτερη έμφαση.

Η βάση διαδραμάτιζε επίσης έναν ρόλο στη διατήρηση της περιφερειακής σταθερότητας, με δεδομένη την αρχιτεκτονική ασφάλειας που υπήρχε πριν από τον πόλεμο του 2020, όταν Ρωσία και Αρμενία θεωρούνταν στρατηγικοί σύμμαχοι. Τυπικά, η παρουσία της αποσκοπούσε και στην προστασία της Αρμενίας και παρουσιαζόταν ως μηχανισμός αποτροπής — αν όχι σε σχέση με το Ναγκόρνο-Καραμπάχ, τουλάχιστον σε ό,τι αφορούσε την ασφάλεια της ίδιας της Αρμενίας.

Ωστόσο, η εικόνα άλλαξε σημαντικά μετά τον πόλεμο του 2020, τη μεταβολή των ρωσοτουρκικών σχέσεων, τον πόλεμο Ρωσίας-Ουκρανίας και μια σειρά άλλων εξελίξεων που σημειώθηκαν στον Νότιο Καύκασο τα τελευταία πέντε έως έξι χρόνια.

Η στρατιωτική βάση έχασε μέρος της προηγούμενης σημασίας της τόσο για την Αρμενία όσο και για τη Ρωσία. Η εξέλιξη αυτή, ωστόσο, οφειλόταν πρωτίστως στις νέες περιφερειακές πραγματικότητες και όχι στις διμερείς σχέσεις των δύο χωρών.

Η δήλωση του Πούτιν για τη στρατιωτική βάση ήταν απρόσμενη. Φαίνεται, όμως,

ότι στόχος της ήταν να ενθαρρύνει την Αρμενία να αντιμετωπίσει τις σχέσεις της με τη Ρωσία όχι ως μια σειρά από μεμονωμένα ζητήματα, αλλά ως ένα ενιαίο και συνολικό πλαίσιο.

Ο CSTO αποτελεί διεθνή οργανισμό, όπως και η ΕΑΕΥ. Οι διμερείς σχέσεις, όμως, περιλαμβάνουν πολύ περισσότερα: την τιμή του φυσικού αερίου, το ζήτημα των σιδηροδρομικών συνδέσεων, το ζήτημα του πυρηνικού σταθμού παραγωγής ενέργειας — για το οποίο, παρεμπιπτόντως, η Αρμενία έχει δηλώσει ότι είναι έτοιμη να συνεργαστεί με τη Ρωσία — καθώς και τους οικονομικούς περιορισμούς που επιβάλλει η Μόσχα στο Γερεβάν.

Με άλλα λόγια, η Ρωσία φαίνεται να αντιμετωπίζει πλέον τις διμερείς και πολυμερείς σχέσεις της με την Αρμενία ως ένα ενιαίο και συνολικό πακέτο, το οποίο περιλαμβάνει ζητήματα ασφάλειας, οικονομίας και ευρύτερης στρατηγικής συνεργασίας.

Αυτό σημαίνει ότι, εάν η Αρμενία επιθυμεί να αποστασιοποιηθεί από τη Ρωσία, ένα τέτοιο βήμα θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια πολύ ευρύτερη διαδικασία αποδέσμευσης. Η παραπομπή του ζητήματος σε δημοψήφισμα ενώπιον του αρμενικού λαού φαίνεται να υποδηλώνει ότι η Ρωσία επιθυμεί το Γερεβάν να αντιμετωπίσει το σύνολο των σχέσεων του με τη Μόσχα μέσω μιας τέτοιας διαδικασίας, αντί να επικεντρωθεί αποκλειστικά στο ζήτημα της συμμετοχής στην ΕΑΕΥ.

Αυτό καθιστά τη θέση του Γερεβάν πιο σύνθετη, καθώς το διακύβευμα γίνεται σημαντικά μεγαλύτερο.

Η ουσία ενός τέτοιου δημοψηφίσματος θα μπορούσε, επομένως, να αφορά όχι μόνο την αποχώρηση της Αρμενίας από την ΕΑΕΥ, αλλά μια ευρύτερη επανεξέταση της φύσης και του επιπέδου των σχέσεων της με τη Ρωσία. Η Μόσχα φαίνεται να συνδέει πλέον όλα τα βασικά ζητήματα της διμερούς ατζέντας σε ένα ενιαίο πλαίσιο.

Ένα τέτοιο δημοψήφισμα δεν θα σήμαινε

ότι Αρμενία και Ρωσία θα μετατρέπονταν αυτομάτως σε εχθρικές χώρες. Ωστόσο, οι οικονομικές, πολιτικές και στρατιωτικές σχέσεις που έχουν οικοδομηθεί μεταξύ τους επί πολλές δεκαετίες θα μπορούσαν είτε να περιοριστούν δραστικά είτε να καταστούν σε μεγάλο βαθμό συμβολικές.

Στο σημείο αυτό έχει σημασία να τονιστεί ότι η Ρωσία αποτελεί τον σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της Αρμενίας και ότι οι οικονομικοί δεσμοί μεταξύ των δύο χωρών είναι ιδιαίτερα εκτεταμένοι.

Με άλλα λόγια, η Ρωσία φαίνεται να υποστηρίζει ότι οι διμερείς σχέσεις πρέπει να αποκτήσουν μια νέα μορφή. Η βάση αυτής της νέας σχέσης, σύμφωνα με τη συγκεκριμένη προσέγγιση, δεν θα πρέπει να είναι απλώς η πολιτική της αρμενικής κυβέρνησης — την οποία πολλοί στη Μόσχα θεωρούν φιλοευρωπαϊκή — αλλά η βούληση του ίδιου του αρμενικού λαού.

Εάν, δηλαδή, η επιθυμία απομάκρυνσης της Αρμενίας από τη Ρωσία δεν προέρχεται από την κυβέρνηση αλλά από τον ίδιο τον λαό, τότε η απόφαση θα ανήκει στον λαό και θα πρέπει να αποτελεί προϊόν μιας δημόσιας διαδικασίας, με την κοινωνία να αναλαμβάνει και την ευθύνη για τις συνέπειές της.

Η κλιμάκωση γύρω από αυτά τα ζητήματα θα μπορούσε επίσης να σημαίνει ότι η Αρμενία βρίσκεται αντιμέτωπη με ισχυρότερα κίνητρα να μην απομακρυνθεί από τη Ρωσία και να μην εγκαταλείψει την ΕΑΕΥ, καθώς, σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι σε θέση να προσφέρει άμεσα αντίστοιχες εναλλακτικές λύσεις σε όλους τους τομείς.

Κατά συνέπεια, ενδέχεται να μην υπάρχει ανάγκη να γίνει μια τέτοια επιλογή. Αντίστροφα, εάν η Αρμενία επιδιώκει μεγαλύτερη ανεξαρτησία από τη Ρωσία, η διαδικασία αυτή καθίσταται πιο σύνθετη — όχι εξαιτίας του ίδιου του ζητήματος της στρατιωτικής βάσης, αλλά επειδή οι σχέσεις Ρωσίας-Αρμενίας δεν περιορίζονται πλέον στην οικονομία.

Περιλαμβάνουν επίσης τη στρατιωτική και γεωπολιτική διάσταση, την ενέργεια, τις μεταφορές και τις επικοινωνίες, καθώς και μια σειρά άλλων τομέων.

Η πραγματικότητα είναι ότι οι πολιτικές, στρατιωτικές και στρατηγικές σχέσεις Αρμενίας-Ρωσίας βρίσκονται σήμερα στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δεκαετιών. Στον οικονομικό τομέα, ωστόσο, οι σχέσεις παραμένουν σημαντικά ισχυρές και βαθιά αλληλένδετες.

Ως εκ τούτου, η προσέγγιση της Ρωσίας φαίνεται να είναι ότι είτε η ολοκλήρωση και η εμβάθυνση των σχέσεων σε όλους τους τομείς θα συνεχιστούν στην ίδια κατεύθυνση και στο ίδιο πλαίσιο είτε οι σχέσεις δεν θα προχωρήσουν περαιτέρω και, αντίθετα, θα κινηθούν προς μια σημαντική υποβάθμιση του επιπέδου των διμερών δεσμών — σε μια εξέλιξη που θα μπορούσε να θυμίζει την πορεία των σχέσεων Γεωργίας-Ρωσίας μετά το 2008.

Εκδήλωση στο Ναύπλιο με τιμώμενη χώρα την Αρμενία

Εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Ειρήνης πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 19 Σεπτεμβρίου στην πλατεία Συντάγματος στο Ναύπλιο, από την Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Ποντίων Αργολίδας «Παναγία Σουμελά».

Τιμώμενη χώρα για το 2026 ήταν η Αρμενία, η οποία συμμετείχε με το χορευτικό συγκρότημα «Avetis Dance 2013». Στην εκδήλωση παρευρέθηκε και απηύθυνε χαιρετισμό ο Πρόεδρος της Αρμενίας στην Ελλάδα, Τικράν Μκρτσιάν. Συμμετείχαν επίσης η Χορευτική Ομάδα του Συλλόγου Ποντίων Ν. Αργολίδας «Παναγία Σουμελά», η Δημοτική Χορωδία Ναυπλίου.

Η βραδιά ήταν αφιερωμένη στη συνάντηση του ποντιακού και του αρμενικού πολιτισμού, μέσα από τη μουσική, τον χορό και την παράδοση, με κεντρικό μήνυμα την ειρήνη, τη φιλία και τη συναδέλφωση των λαών.

Πρόσωπα - Επιστήμες

Ειδήσεις

ΜΑΝΟΥΚ ΑΜΠΕΓΙΑΝ

(17 Μαρτίου 1865 - 26 Σεπτεμβρίου 1944)

Στις 26 Σεπτεμβρίου 1944 έφυγε από τη ζωή ο διακεκριμένος Αρμένιος φιλόλογος Μανούκ Χατσατούρι Αμπεγιάν (*Մանուկ Խաչատուրի Աμπեգյան*).

Ο Αμπεγιάν υπήρξε μελετητής της λογοτεχνίας, λαογράφος, λεξικογράφος και γλωσσολόγος και άφησε πίσω του πλούσιο επιστημονικό έργο. Μεταξύ άλλων, συνέγραψε μια εκτενή δίτομη ιστορία της αρχαίας αρμενικής λογοτεχνίας (*Hayots' hin grakanut'yan patmut'yun, 1944-1946*), καθώς και μια σημαντική μελέτη για την αρμενική λαϊκή παράδοση, η οποία εκδόθηκε στα γερμανικά με τον τίτλο *Der armenische Volksglaube* («Οι αρμενικές λαϊκές πεποιθήσεις»). Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η συμβολή του στη συλλογή, καταγραφή και επιστημονική μελέτη του αρμενικού εθνικού έπους «Οι Γενναίοι του Σασούν».

Παράλληλα, θεωρείται ο βασικός διαμορφωτής της μεταρρυθμισμένης αρμενικής ορθογραφίας, η οποία εξακολουθεί να χρησιμοποιείται στην Αρμενία.

Ο Αμπεγιάν υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών της Αρμενίας. Προς τιμήν του, το Ινστιτούτο Λογοτεχνίας της Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών της Αρμενίας φέρει το όνομά του.

Τα πρώτα χρόνια

Ο Μανουκ Αμπεγιάν γεννήθηκε στις 17 Μαρτίου 1865 στο Ναχιτσεβάν. Σύμφωνα με τον Χρατσία Ατσαριάν, το αρχικό οικογενειακό όνομα ήταν Αγκμπεγιάν, το οποίο αργότερα απλοποιήθηκε σε Αμπεγιάν.

Σε νεαρή ηλικία φοίτησε για περίπου έξι μήνες σε ένα νεοϊδρυθέν τοπικό σχολείο, όπου από την αρχή ξεχώρισε για τις ιδιαίτερες μαθησιακές του ικανότητες. Το 1876, σε ηλικία έντεκα ετών, στάλθηκε για σπουδές στο Θεολογικό Σεμινάριο Κεβορκιάν στο Ετσμιατζίβ. Ολοκλήρωσε τις σπουδές του το 1885, αποφοιτώντας με τις υψηλότερες διακρίσεις.

Το 1887, ο Αμπεγιάν διορίστηκε καθηγητής αρμενικής γλώσσας και λογοτεχνίας στο αρμενικό επισκοπικό σχολείο της Σούσα, όπου παρέμεινε για δύο χρόνια. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του εκεί, δημιούργησε, μαζί με ορισμένους εκπαιδευτικούς του σχολείου, έναν λογοτεχνικό κύκλο.

Το 1888 παρουσίασε στο κοινό μια νέα καταγραφή του αρμενικού εθνικού έπους «Οι Γενναίοι του Σασούν». Την ίδια χρονιά δημοσίευσε μια ποιητική συλλογή με τίτλο «Δείγματα». Η συλλογή δεν έτυχε θετικής υποδοχής και, ως αποτέλεσμα, ο Αμπεγιάν αποφάσισε να εγκαταλείψει την ποιητική δημιουργία.

Το 1889 δημοσίευσε την καταγραφή του αρμενικού εθνικού έπους με τον τίτλο *Davit' yev Mher* («Δαβίδ και Μχερ»). Το έργο είχε συνταχθεί ήδη από το 1886, κατά τη φοίτησή του στο Θεολογικό Σεμινάριο Κεβορκιάν, και βασιζόταν στην προφορική αφήγηση του επιστάτη του σεμιναρίου.

Η εργασία του Αμπεγιάν έγινε θετικά δεκτή από τους μελετητές και αποτέλεσε τη δεύτερη καταγεγραμμένη εκδοχή του έπους «Οι Γενναίοι του Σασούν», μετά την πρώτη καταγραφή του Καρεγκίν Σρβαντζιάντς. Η νέα αυτή καταγραφή συνέβαλε στην εδραίωση της άποψης ότι το έπος δεν απο-

τελούσε απλώς μια τοπική ή περιφερειακή παράδοση των Αρμενίων του Ταρών, αλλά αντιπροσώπευε μια ευρύτερη αρμενική εθνική επική παράδοση.

Την ίδια χρονιά, το 1889, δημοσίευσε την πρώτη του επιστημονική μελέτη στο μηνιαίο περιοδικό *Murtj* («Σφυρί»), αφιερωμένη στο αρμενικό εθνικό έπος.

Στη συνέχεια προσκλήθηκε στην Τιφλίδα, όπου ανέλαβε τη διδασκαλία της αρμενικής γλώσσας και λογοτεχνίας στην Ακαδημία Θηλέων Χοβνανιάν. Μετά την εγκατάστασή του στην πόλη, άρχισε να συνεργάζεται συστηματικά με την αρμενική εφημερίδα *Nor-dar* («Νέος Αιώνας»), χρησιμοποιώντας κατά περίπτωση και ψευδώνυμα.

Τα άρθρα του αφορούσαν βιβλιοκριτικές, θεατρικές παραστάσεις και, γενικότερα, ζητήματα που σχετιζόνταν με τη σύγχρονη αρμενική γλώσσα, τη λογοτεχνία και τη θεατρική ζωή. Κατά τα έτη 1891-1892 διετέλεσε αρχισυντάκτης και εκδότης της *Nor-dar*, συνεργαζόμενος στενά με τους συγγραφείς Ναρ-Ντος και Μουρατσάν.

Το 1889 εξελέγη επίσης επικεφαλής της επιτροπής της Τιφλίδας που ήταν υπεύθυνη για την έκδοση αρμενικών βιβλίων. Την ίδια περίοδο περίοδο μετέφρασε στα αρμενικά έργα Ευρωπαίων και Ρώσων συγγραφέων, μεταξύ των οποίων και το περίφημο Τάρας Μπούλμπα του Νικολάι Γκόγκολ.

Ο Αμπεγιάν επιθυμούσε να συνεχίσει τη μελέτη της αρμενικής λαογραφίας και λογοτεχνίας, ακολουθώντας τις πλέον σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους της εποχής. Για τον λόγο αυτό επιδίωξε να αποκτήσει ανώτερη πανεπιστημιακή εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό πανεπιστήμιο.

Το 1893, χάρη στην οικονομική υποστήριξη του μεγάλου επιχειρηματία της πετρελαϊκής βιομηχανίας Αλεξάντερ Μανασέφ, αναχώρησε για τη Γερμανία προκειμένου να συνεχίσει τις σπουδές του. Παρακολούθησε δύο εξάμηνα στο Πανεπιστήμιο της Ιένας, τρία στο Πανεπιστήμιο της Λειψίας και άλλα τρία στο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου.

Στα γερμανικά πανεπιστήμια μελέτησε φιλολογία, ιστορία, γλώσσα και λογοτεχνία. Το 1895 αναχώρησε από τη Γερμανία για το Παρίσι, όπου παρακολούθησε ως ακροατής μαθήματα στη Φιλολογική Σχολή της Σορβόνης, με ιδιαίτερη έμφαση στη λογο-

τεχνία και τη θεωρία της λογοτεχνίας.

Το 1898 υποστήριξε με επιτυχία τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο της Ιένας, με τίτλο «Αρμενικές λαϊκές πεποιθήσεις». Η διατριβή εξετάστηκε από τον κλασικιστή και αρμενολόγο Χάινριχ Γκέλτσερ και δημοσιεύθηκε το 1899 με τον ίδιο τίτλο.

Επιστημονική και εκπαιδευτική σταδιοδρομία

Ο Αμπεγιάν επέστρεψε στην Τιφλίδα το 1898 και αμέσως προσκλήθηκε να διδάξει στο Θεολογικό Σεμινάριο Κεβορκιάν, πρόσκληση την οποία αποδέχθηκε.

Την ίδια χρονιά ολοκλήρωσε το εκτενές έργο *Hay zhoghovurdi araspelnerë Movses Khorenats'u Hayots' Patmut'yan mej*, το οποίο είχε ως αντικείμενο την κριτική των επιχειρημάτων του Κρικόρ Χαλατιάντς σχετικά με την Ιστορία της Αρμενίας του Μόβσε Χορενατσί.

Παράλληλα, ξεκίνησε συνεργασία με τον Κομιτάς για τη συλλογή και καταγραφή αρμενικών τραγουδιών. Από τη συνεργασία αυτή προέκυψαν δύο συλλογές, καθεμία από τις οποίες περιλάμβανε πενήντα τραγούδια, ενώ μια τρίτη συλλογή πενήντα τραγουδιών παρέμεινε αδημοσίευτη.

Από το 1906 άρχισε να δημοσιεύει μια σειρά μελετών με τίτλο *Hay zhoghovrdakan vebe* («Το αρμενικό λαϊκό έπος») στο περιοδικό *Azghagrakan handes* («Εθνογραφικό Περιοδικό»). Στις μελέτες αυτές συνέχισε τη συστηματική έρευνά του για το έπος «Οι Γενναίοι του Σασούν», αξιοποιώντας δεκαπέντε διαφορετικές καταγεγραμμένες εκδοχές του.

Ένα χρόνο αργότερα, το 1907, συνέγραψε γραμματική της κλασικής αρμενικής γλώσσας. Η εργασία αυτή αποτέλεσε αργότερα τη βάση για το δίτομο εγχειρίδιό του σχετικά με την κλασική αρμενική, το οποίο εκδόθηκε στην Τιφλίδα κατά τα έτη 1915-1916.

Ο Μανουκ Αμπεγιάν πέθανε στις 26 Σεπτεμβρίου 1944 στο Γερεβάν και ενταφιάστηκε στο κοιμητήριο Τοχμάχ της πόλης. Η συμβολή του στην αρμενική φιλολογία, τη γλωσσολογία και τη λαογραφία, καθώς και η συστηματική μελέτη και καταγραφή του αρμενικού εθνικού έπους, τον κατέστησαν μία από τις σημαντικές μορφές των αρμενικών ανθρωπιστικών επιστημών.

Χειρόγραφο 535 ετών αποκαλύπτει τη θέση ενός «χαμένου» αρμενικού χωριού της Δυτικής Αρμενίας

Ένα αρμενικό χειρόγραφο του 1491, ηλικίας 535 ετών, έρχεται να λύσει ένα ιστορικό μυστήριο αιώνων. Το χειρόγραφο, το οποίο δωρίστηκε στο Ματενανταράν από τον Σύρο-Αρμένιο επιχειρηματία και φιλόanthρωπο Γκαμπριέλ Χεμπερτζιάν στη μνήμη της συζύγου του, Ανζέλ Χεμπερτζιάν, προσδιορίζει με ακρίβεια τη θέση ενός αρμενικού χωριού που μέχρι σήμερα παρέμενε άγνωστη.

Πρόκειται για το χωριό Αμ, στην ιστορική επαρχία Μπαγές —τη σημερινή Μπιτλίκ— της Δυτικής Αρμενίας. Η ύπαρξη του χωριού ήταν γνωστή στους μελετητές από μία και μοναδική αναφορά σε παλαιότερες πηγές χειρογράφων, χωρίς ωστόσο να υπάρχει μέχρι σήμερα σαφής ένδειξη για τη γεωγραφική του θέση.

Αντιπροσωπεία του Ινστιτούτου Ερευνας Αρχαίων Χειρογράφων «Μεσρόπ Μαστότς», με επικεφαλής τον διευθυντή του, Αρα Χζμαλιάν, εντόπισε το πολύτιμο τεκμήριο κατά τη διάρκεια επίσκεψής της στη Βιέννη.

Το χειρόγραφο είναι ένα Σαρακανότς, συλλογή αρμενικών εκκλησιαστικών ύμνων, γραμμένη με τη χρήση των χαζ, του ιδιαίτερου συστήματος μουσικής σημειογραφίας των Αρμενίων.

Σύμφωνα με το κύριο κολοφώνιο του χειρογράφου, το έργο γράφτηκε το 1491 από έναν ιερέα ονόματι Χοβαννές, στο χωριό Αμ της επαρχίας Μπαγές. Η πληροφορία αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία για την έρευνα, καθώς πρόκειται για την πρώτη γνωστή πηγή που προσδιορίζει με σαφήνεια πού βρισκόταν το χωριό.

Ο ίδιος ο Χοβαννές επέστρεψε στο Αμ έξι χρόνια αργότερα. Το 1497 δημιούργησε εκεί ένα Ευαγγέλιο, το οποίο επίσης φυλάσσεται σήμερα στο Ματενανταράν. Το χειρόγραφο του 1491 είναι, ωστόσο, το παλαιότερο γνωστό έργο του που συνδέεται με το Αμ και το μοναδικό στο οποίο καταγράφεται η τοποθεσία του χωριού.

Το χειρόγραφο έχει και μια ακόμη, ιδιαίτερη διάσταση. Τα χαζ, το παραδοσιακό αρμενικό σύστημα μουσικής σημειογραφίας, δεν έχουν αποκρυπτογραφηθεί πλήρως μέχρι σήμερα.

Ο σπουδαίος Αρμένιος μουσικολόγος και συνθέτης Κομιτάς αφιέρωσε μεγάλο μέρος της ζωής του στη μελέτη και την αποκωδικοποίησή τους. Παρά τις προσπάθειες αυτές, η πλήρης κατανόηση του συστήματος παραμένει ένα ανοιχτό επιστημονικό ζήτημα.

Έτσι, χειρόγραφα όπως το συγκεκριμένο δεν αποτελούν μόνο ιστορικές μαρτυρίες. Διασώζουν και μουσικά κείμενα των οποίων ο ακριβής ήχος και η μουσική εκτέλεση δεν μπορούν ακόμη να ανασυντεθούν με βεβαιότητα.

Η ανακάλυψη προσθέτει ένα ακόμη σημαντικό κομμάτι στην ιστορία της αρμενικής παρουσίας στη Δυτική Αρμενία.

Ο Μικαέλ Βαρντανιάν δώρισε γεωργικά μηχανήματα και φορτηγά αξίας 128 εκατομμυρίων Τραμ στο Ταβούς

Ο ενεργέτης Μικαέλ Βαρντανιάν δώρισε 10 τρακτέρ και 5 φορτηγά στις κοινότητες Ιτζεβάν, Νογιεμπερνιάν, Μπερντ και Ντιλιτζάν, στην παραμεθόρια περιοχή του Ταβούς. Όλος ο δωρισμένος εξοπλισμός θα εξυπηρετεί τους αγρότες και των 60 χωριών των τεσσάρων κοινοτήτων.

Τα νέα αυτά μηχανήματα θα επιτρέψουν στους αγρότες να πραγματοποιούν εγκαίρως τις γεωργικές εργασίες, να επεκτείνουν τις καλλιεργούμενες εκτάσεις και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της γεωργίας στην περιοχή. Ο Βαρντανιάν διέθεσε 128 εκατομμύρια Τραμ για την υλοποίηση του προγράμματος.

Հոգեհանգիստ

Տեր եւ տիկին Ստեփան եւ Յովիանա Թեքիրեան եւ զաւակը Սերգօ, տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Ռոզիկ Պոտուրեան եւ զաւակը Վիքթորիա, տիկին Մերի Յարութիւնեան, տէր եւ տիկին Արտաշ եւ Հռիփսիմէ Եաղուպեան եւ զաւակը, տէր եւ տիկին Արմենակ եւ Ալիս Աւետիսեան եւ զաւակները, տէր եւ տիկին Սերգօ եւ Անկելիքի Յարութիւնեան եւ զաւակները, տիկին Սրբուհի Տէր Թորոսեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Պոտուրեան, Օհանեան, Մարտիկեան, Փափաիկա, Պոյաճեան ընտանիքները եւ համայն ազգականները կը ծանուցանեն թէ Կիրակի, 27 Սեպտեմբեր 2026-ին, Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ, սուրբ եւ անմահ պատարագի աւարտին, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առիթով: Հոգեսուրճ՝ եկեղեցւոյ սրահին մէջ:

Նուիրատուութիւններ

Իրենց մօր եւ մեծ մօր՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով կը նուիրեն.

- Տէր եւ տիկին Ստեփան եւ Յովիանա Թեքիրեան եւ զաւակը Սերգօ, Համազգայինի Շրջանային վարչութեան 100, Համազգայինի Պարի միաւորին 100, Համազգայինի «Արշալիր Գազանճեան» թատերախումբին 100, «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 100, Հ.Կ.Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղին 100 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Ռոզիկ Պոտուրեան եւ զաւակը Վիքթորիա Հ.Կ.Խաչի Շրջանային վարչութեան 200, «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 100, Լ. եւ Ս. Յակոբեան վարժարանին 100, Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ 100 եւրօ:

Իրենց քրոջ եւ մօրաքրոջ՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով կը նուիրեն.

- Տիկին Մերի Յարութիւնեան, տէր եւ տիկին Արտաշ եւ Հռիփսիմէ Եաղուպեան եւ զաւակը Հայկ, տէր եւ տիկին Արմենակ եւ Ալիս Աւետիսեան «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 100, Հ.Կ. Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղին 100, Համազգայինի Շրջանային վարչութեան 100, Հայ դատի յանձնախումբին 100 եւրօ:

Իրենց ազգականին՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով կը նուիրեն.

- Սերգօ Յարութիւնեան ընտանիք «Արմենիքա» պարբերաթերթին 100 եւրօ:
- Սրբուհի Տէր Թորոսեան եւ զաւակը Անթառամ, Յակոբ Տէր Թորոսեան ընտանիք «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 100 եւրօ:

- Տիկին Անժէ Օհանեան եւ տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Ռուզան Օհանեան Համազգայինի Շրջանային վարչութեան 50, «Արմենիքա» պարբերաթերթին 50 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Կարինէ Մարտիկեան եւ զաւակը Մարիա Համազգայինի Շրջանային վարչութեան 100 եւրօ:

- Տիկին Մարիա Մանուկեան եւ զաւակները Ապիա եւ Էլէնի «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:

- Տիկին Վերգինէ Ալաճաճեան եւ զաւակները «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Վերոնիկ Մարտիկեան եւ զաւակները «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:

Նոյն առիթով կը նուիրեն.

- Պրն. Սերգօ Պոյաճեան Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ 100 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Յարութիւն եւ Մարլէն Պոտուրեան եւ զաւակը Խաչիկ Լ. եւ Ս. Յակոբեան վարժարանին 100 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Միհրան եւ Հարմինէ Զիրատօղեան Հ.Կ.Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղին 50 եւրօ:

- Երեցկին Արաքսի Պապօղլեան, տէր եւ տիկին Յովհաննէս եւ Շողիկ Սամուէլեան ընտանիք, տէր եւ տիկին Յովիկ եւ Անահիտ Պապօղլեան ընտանիք «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50, Հ.Կ. Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղին 50, Նէոս Գոգմոսի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ 50 եւրօ:

- Տիկին Իսկուհի Ծամուգեան Հ.Կ.Խաչի Ֆիքսի «Ռուբինա» մասնաճիւղին 50 եւրօ:

- Տիկին Պերճուհի Ունճեան «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Միհրդատ եւ Արաքսի Պուրուշեան Համազգայինի Շրջանային վարչութեան 50 եւրօ:

- Տէր եւ տիկին Միսաք եւ Հարուհի Զաքալեան «Ազատ Օր»ի ֆոնտին 50 եւրօ:

Առ ի գնահատանք Հ.Կ.Խաչի գործունէութեան Մոնթրէալէն տիկին Նեկտար Սահակեան կը նուիրէ Հ.Կ.Խաչի Աթէնքի «Ծովնար» մասնաճիւղին 150 եւրօ:

Ցաւակցութիւններ

Հ.Կ.Խաչը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Աւագեան, Խտրեան, Աղամեան, Սափրիչեան, Ունճեան, Եղիշեան, Մովսէսեան, Սափրիչեան, Տէրեան, Աճեմեան, Նաճարեան, Չերչեան, Եգեկիւլեան, Գազեան եւ Ապասեան ընտանիքներուն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, ներոջ, մօրաքրոջ, հօրաքրոջ եւ ազգականին՝ **ՀՌԻՓՍԻՄԷ ՌԻՆՃԵԱՆԻ** մահուան տխուր առիթով:

Համազգայինի Շրջանային վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Աւագեան, Խտրեան, Աղամեան, Սափրիչեան, Ունճեան, Եղիշեան, Մովսէսեան, Սափրիչեան, Տէրեան, Աճեմեան, Նաճարեան, Չերչեան, Եգեկիւլեան, Գազեան եւ Ապասեան ընտանիքներուն իրենց մօր, մեծ մօր, քրոջ, ներոջ, մօրաքրոջ, հօրաքրոջ եւ ազգականին՝ **ՀՌԻՓՍԻՄԷ ՌԻՆՃԵԱՆԻ** մահուան տխուր առիթով:

Շնորհակալիք

Տէր եւ տիկին Ստեփան եւ Յովիանա Թեքիրեան եւ զաւակը Սերգօ, տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Ռոզիկ Պոտուրեան եւ զաւակը Վիքթորիա, տիկին Մերի Յարութիւնեան իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք յուղարկաւորութեան եւ հոգեհանգիստին ներկայ ըլլալով, հեռաձայնով, նուիրատուութիւններով մասնակից եղան իրենց մօր մօր, մեծ մօր, քրոջ՝ ՎԱՐՂՈՒՋԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ մահուան սուգին:

Հանդիսաւոր Ս. Պատարագ Սուրբ Գեորգայ զօրավարի տօնին առիթով

Այսու կը ծանուցանենք մեր սիրելի Ժողովուրդին, թէ Կիրակի, 27 Սեպտեմբեր, 2026-ին, առաւօտեան ժամը 10:30-ին, պիտի մատուցուի Սուրբ եւ Անմահ պատարագ Տիմոթէի Ս. Գեորգ եկեղեցւոյ մէջ:

Պիտի պատարագէ, յաւուր պատշաճի քարոզէ եւ մատաղօրհնութիւնը կատարէ Յունաստանի Հայոց թեմի բարեջան Առաջնորդ

ԳԵՐՇ. Տ. ՍԱՀԱԿ Ս. ԵՊՍ. ԵՄԻՇԵԱՆ

Այս ուրախ առիթով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ Ժողովուրդը մասնակցելու եկեղեցւոյս հոգեպարար տօնախմբութեան եւ տոգորուելու մեծ Սուրբի խորհուրդէն:

ԹԱՂԱՅԻՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Rita's Cookies քաղցրեղէնի վաճառատունը (Գոքինիա) կարիքը ունի գործատան մէջ աշխատող անձերու: Հետաքրքրուողները կրնան հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն. (210) 4912323 եւ 6942210050:

«ԱԶԱՏ ՕՐ»Ի ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կը խնդրուի մեր հայրենակիցներէն, գաղութին մէջ գործող միութիւններէն եւ կառոյցներէն իրենց յայտարարութիւնները դրկեն ամենաուշը մինչեւ **ԶՈՐԵՔՇԱՔԹԻ ԿԷՍՕՐ**, եթէ կ'ուզեն Ուրբաթ օրուան տպագիր թերթին մէջ անոնք հրատարակուին:

«ԱԶԱՏ ՕՐ» օրաթերթ

Խմբագրատուն՝ Արիստոթելոս 8 – Զալիթեա 17671

Հեռ. 210 9575011 եւ 210 9521359

Տնօրէն՝ Մայք Զիլիկիրեան

Կայքէջ՝ www.azator.gr - e-mail: azatordaily@gmail.com

FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece

Դրամատան հաշիւ՝ ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080

Տարեկան բաժանորդագրութիւն՝ pdf եւ տպագիր 160 եւրօ, pdf կամ տպագիր 120 եւրօ

Թերթի ելեկտրոնային տարբերակը լոյս կը տեսնէ ամէն օր, Ուրբաթ օրերը կը տպուի:

«AZAT OP» (ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΗΜΕΡΑ) Ημερήσια Αρμενική Εφημερίδα

Ιδιοκτησία: ΕλληνοΑρμενικό Φόρουμ- Μορφωτικό & Πολιτιστικό Σωματείο

Αριστοτέλους 8 – 17671 Καλλιθέα

Έκδοση - Διεύθυνση: Μάικ Τσιλιγκιριάν

Ιστοσελίδα: www.azator.gr - e-mail: azatordaily@gmail.com -

FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece

ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080

Ετήσια συνδρομή: Pdf & έντυπο 160 ευρώ, pdf ή έντυπο 120 ευρώ

Εκδίδεται ηλεκτρονικά τις εργάσιμες μέρες, την Παρασκευή διατίθεται και έντυπο φύλλο.

«AZAD OR» - Armenian daily newspaper of Greece - 8 Aristotelous 17671, Kallithea – GREECE

Tel. 210 9575011 & 210 9521359 e-mail: azatordaily@gmail.com, web site: www.azator.gr

FB: AZAD OR Armenian Daily Newspaper of Greece

ALPHA BANK - IBAN GR 4901 401 160 116 00 200 200 9080

ΥΠ. τυπογραφείο Αφοι ΜΥΛΩΝΑ Ο.Ε. ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΜΥΛΑΟΝΤΟΣ 6 ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ - ΤΗΛ. 210 5770685